

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Кафедра „Вища математика”

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**і завдання до контрольних робіт 1,2
з дисципліни**

«ВИЩА МАТЕМАТИКА»

Харків – 2009

Методичні вказівки розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри “Вища математика” 31 березня

2008 р., протокол № 9.

Методичні вказівки призначено для студентів 1 курсу спеціальності «Управління процесами перевезень на залізничному транспорті» заочної форми навчання.

Укладачі:

доц. Н.С.Юрчак,
старші викладачі Н.І.Волохова, Н.Г.Панченко

Рецензент

доц. С.Д.Бронза

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

і завдання до контрольних робіт 1,2
з дисципліни

«*ВИЩА МАТЕМАТИКА*»

Відповідальний за випуск Юрчак Н.С.

Редактор Еткало О.О.

Підписано до друку 19.05.08 р.
Формат паперу 60x84 1/16 . Папір писальний.
Умовн.-друк.арк. 2,5. Обл.-вид.арк. 2,75.
Замовлення № Тираж 200. Ціна

Видавництво УкрДАЗТу, свідоцтво ДК 2874 від 12.06.2007 р.
Друкарня УкрДАЗТу,
61050, Харків - 50, пл. Фейєрбаха, 7

ЗМІСТ

Контрольна робота 1	
Завдання 1 Дії над матрицями.....	3
Завдання 2 Системи лінійних рівнянь.....	7
Завдання 3 Векторна алгебра.....	11
Завдання 4 Аналітична геометрія на площині.....	16
Завдання 5 Аналітична геометрія у просторі.....	19
Контрольна робота 2	
Завдання 1 Границі функції.....	20
Завдання 2 Диференціальне числення функцій однієї змінної....	26
Завдання 3 Теорія функцій кількох змінних.....	41
Список літератури.....	48

Контрольна робота 1

Завдання 1 Дії над матрицями

Знайти матрицю C , виконавши вказані операції над матрицями A та B [7, с.4-5; 9, с.6-7, 19-20].

Варіанти завдань

1 $C=2(A+B)$;	$A = \begin{pmatrix} 2 & 3 & 1 \\ -1 & 2 & 4 \end{pmatrix}$,	$B = \begin{pmatrix} 2 & 7 & 1 \\ -1 & 0 & 1 \end{pmatrix}$.
2 $C=A(2A+B)$;	$A = \begin{pmatrix} 2 & 3 & 1 \\ 4 & -1 & 0 \\ 0 & 1 & 2 \end{pmatrix}$,	$B = \begin{pmatrix} 0 & 8 & 7 \\ 2 & 7 & 3 \\ 4 & 3 & 5 \end{pmatrix}$.
3 $C=2A(A+B)$;	$A = \begin{pmatrix} 4 & -2 & 0 \\ 1 & 1 & 2 \\ 3 & -2 & 0 \end{pmatrix}$,	$B = \begin{pmatrix} 0 & -2 & 6 \\ 2 & 4 & 3 \\ 0 & 3 & 4 \end{pmatrix}$.
4 $C=3B(B-2A)$;	$A = \begin{pmatrix} 1 & -1 & 0 \\ 2 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}$,	$B = \begin{pmatrix} 5 & 3 & -1 \\ -1 & 2 & 0 \\ -3 & 0 & 0 \end{pmatrix}$.
5 $C=2B(B-A)$;	$A = \begin{pmatrix} 3 & 2 & -1 \\ 0 & -1 & 2 \\ 5 & 0 & 1 \end{pmatrix}$,	$B = \begin{pmatrix} 0 & 3 & -1 \\ 2 & -1 & 2 \\ -3 & 1 & 4 \end{pmatrix}$.
6 $C=2A(A-B)$;	$A = \begin{pmatrix} 3 & 4 & 5 \\ -1 & 0 & 2 \\ -2 & -1 & 0 \end{pmatrix}$,	$B = \begin{pmatrix} 0 & 1 & -2 \\ -1 & 1 & 2 \\ 3 & -1 & 0 \end{pmatrix}$.

$$\begin{array}{ll}
7 \ C=B(A-3B); & A=\begin{pmatrix} 4 & 5 & 6 \\ -1 & 0 & 3 \\ -1 & 2 & -1 \end{pmatrix}, \quad B=\begin{pmatrix} 0 & -1 & 2 \\ 1 & 0 & -2 \\ 3 & 1 & 2 \end{pmatrix}. \\
8 \ C=B(A+2B); & A=\begin{pmatrix} 7 & -3 & 0 \\ 1 & -1 & 0 \\ 2 & 0 & 3 \end{pmatrix}, \quad B=\begin{pmatrix} -4 & 2 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \\ 3 & 2 & 1 \end{pmatrix}. \\
9 \ C=2A(2B-A); & A=\begin{pmatrix} 2 & 3 & -1 \\ 4 & 0 & 2 \\ -1 & 0 & 7 \end{pmatrix}, \quad B=\begin{pmatrix} -1 & 0 & 5 \\ 0 & 1 & 3 \\ 2 & -2 & 4 \end{pmatrix}. \\
10 \ C=(A+2B); & A=\begin{pmatrix} 4 & 5 & 1 \\ 3 & -1 & 2 \\ 4 & 2 & 0 \end{pmatrix}, \quad B=\begin{pmatrix} 2 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & -1 \\ 5 & 0 & 2 \end{pmatrix}. \\
11 \ C=2(A-B); & A=\begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 5 & 1 & 7 \\ -1 & -2 & 0 \end{pmatrix}, \quad B=\begin{pmatrix} 3 & 4 & 5 \\ 2 & 4 & 1 \\ 3 & 1 & 0 \end{pmatrix}. \\
12 \ C=B(A-3B); & A=\begin{pmatrix} 7 & 2 & 0 \\ -7 & -2 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}, \quad B=\begin{pmatrix} 0 & 2 & 3 \\ 1 & 0 & -2 \\ 3 & 1 & 1 \end{pmatrix}. \\
13 \ C=A(2A+B); & A=\begin{pmatrix} 5 & 2 & 0 \\ 0 & 4 & 1 \\ 7 & 3 & 2 \end{pmatrix}, \quad B=\begin{pmatrix} 3 & 0 & -1 \\ -1 & -2 & 0 \\ 2 & 1 & 3 \end{pmatrix}. \\
14 \ C=(A-B)2A; & A=\begin{pmatrix} 5 & -1 & 3 \\ 0 & 2 & -1 \\ -2 & -1 & 0 \end{pmatrix}, \quad B=\begin{pmatrix} 3 & 0 & -2 \\ 1 & 1 & -2 \\ 0 & 1 & 3 \end{pmatrix}. \\
15 \ C=(A-2B)B; & A=\begin{pmatrix} 3 & 2 & -5 \\ 4 & 2 & 0 \\ 1 & 1 & 2 \end{pmatrix}, \quad B=\begin{pmatrix} -1 & 2 & 4 \\ 0 & 3 & 2 \\ -1 & -3 & 4 \end{pmatrix}. \\
16 \ C=2(A-B)A; & A=\begin{pmatrix} 0 & 3 & -1 \\ 2 & 0 & 4 \\ 3 & 5 & -1 \end{pmatrix}, \quad B=\begin{pmatrix} 1 & 4 & 1 \\ -3 & -2 & 0 \\ 5 & 0 & 2 \end{pmatrix}. \\
17 \ C=2A(A+B); & A=\begin{pmatrix} 1 & 4 & 2 \\ 2 & 1 & -2 \\ 0 & 1 & 1 \end{pmatrix}, \quad B=\begin{pmatrix} 4 & 0 & -2 \\ 4 & 1 & 1 \\ 2 & 4 & -5 \end{pmatrix}. \\
18 \ C=3(A-B)B; & A=\begin{pmatrix} 4 & 2 & 1 \\ 3 & -2 & 0 \\ 0 & -1 & 2 \end{pmatrix}, \quad B=\begin{pmatrix} 2 & 0 & 2 \\ 5 & -1 & -2 \\ 1 & 0 & -1 \end{pmatrix}. \\
19 \ C=(2A-B)A; & A=\begin{pmatrix} 1 & 0 & 3 \\ -2 & 0 & 1 \\ -1 & 3 & 1 \end{pmatrix}, \quad B=\begin{pmatrix} 7 & 5 & 2 \\ 0 & 1 & 2 \\ -3 & -1 & -1 \end{pmatrix}. \\
20 \ C=B(A+2B); & A=\begin{pmatrix} 7 & -3 & 0 \\ 1 & -1 & 0 \\ 2 & 0 & 3 \end{pmatrix}, \quad B=\begin{pmatrix} -4 & 2 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \\ 3 & 2 & 1 \end{pmatrix}. \\
21 \ C=2(B-A)A; & A=\begin{pmatrix} 2 & -5 & 3 \\ 5 & -1 & 5 \\ 0 & 1 & 0 \end{pmatrix}, \quad B=\begin{pmatrix} 1 & -2 & 0 \\ 1 & -2 & 1 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}.
\end{array}$$

22 $C=3(A+B)B;$	$A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 0 \\ 1 & 2 & 1 \\ -2 & 1 & 1 \end{pmatrix},$	$B = \begin{pmatrix} 4 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}.$
23 $C=2A(A+B);$	$A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 6 \\ -2 & -1 & 0 \\ 3 & 1 & -1 \end{pmatrix},$	$B = \begin{pmatrix} 2 & -1 & 1 \\ 2 & -1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}.$
24 $C=B(2B-3A);$	$A = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix},$	$B = \begin{pmatrix} 2 & -1 & 3 \\ 4 & -2 & 5 \\ 2 & -1 & 0 \end{pmatrix}.$
25 $C=2A(B+A);$	$A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 2 \\ 2 & -1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \end{pmatrix},$	$B = \begin{pmatrix} 1 & 1 & -6 \\ 0 & 0 & 1 \\ 2 & 0 & 1 \end{pmatrix}.$
26 $C=B(2A-B);$	$A = \begin{pmatrix} 4 & 1 & 0 \\ 2 & -1 & -2 \\ 3 & 0 & 3 \end{pmatrix},$	$B = \begin{pmatrix} 2 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & -3 \\ -3 & 0 & 2 \end{pmatrix}.$
27 $C=(3A-2B)B;$	$A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 0 & 1 & 1 \\ 1 & 5 & 0 \end{pmatrix},$	$B = \begin{pmatrix} 1 & -5 & 7 \\ 3 & -1 & 0 \\ 1 & 2 & 0 \end{pmatrix}.$
28 $C=(A-2B)A;$	$A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 2 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & -1 \end{pmatrix},$	$B = \begin{pmatrix} 3 & -1 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 2 & 0 & 1 \end{pmatrix}.$
29 $C=(A+2B)A;$	$A = \begin{pmatrix} 1 & -1 & 1 \\ -1 & 2 & 0 \\ -1 & 1 & -2 \end{pmatrix},$	$B = \begin{pmatrix} 2 & -2 & 1 \\ 1 & 2 & -1 \\ 4 & 0 & 5 \end{pmatrix}.$
30 $C=(A-2B)B;$	$A = \begin{pmatrix} 1 & -2 & 1 \\ 2 & 1 & -1 \\ 3 & -2 & -1 \end{pmatrix},$	$B = \begin{pmatrix} 2 & -2 & 1 \\ 1 & 2 & -1 \\ 4 & 0 & 0 \end{pmatrix}.$
31 $C=(A+3B)2B;$	$A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 3 \\ 1 & -2 & 1 \\ -3 & 1 & 0 \end{pmatrix},$	$B = \begin{pmatrix} 2 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 \end{pmatrix}.$

Завдання 2 Системи лінійних рівнянь

а) розв'язати задану систему лінійних рівнянь трьома методами:

1) за формулами Крамера. Виконати перевірку;
 2) матричним методом; 3) методом Гауса [7, с. 7-13; 9, с. 4-6, 23-24].

Варіанти завдань

$$1 \begin{cases} x_1 - 2x_2 + x_3 = -2; \\ 5x_1 + 4x_2 - x_3 = 0; \\ 3x_1 + x_2 + x_3 = 2. \end{cases}$$

$$2 \begin{cases} 4x_1 + 4x_2 + 3x_3 = 5; \\ 2x_1 - x_2 + x_3 = 7; \\ 3x_1 + 2x_2 - x_3 = -4. \end{cases}$$

$$3 \begin{cases} 3x_1 - x_2 - x_3 = 1; \\ x_1 + 3x_2 + 2x_3 = 6; \\ 2x_1 - 4x_2 - x_3 = -3. \end{cases}$$

$$4 \begin{cases} 7x_1 - 4x_2 + x_3 = 7; \\ x_1 + x_2 - x_3 = 1; \\ 2x_1 - 2x_2 - x_3 = 2. \end{cases}$$

$$5 \begin{cases} x_1 + 2x_2 - x_3 = -1; \\ 2x_1 + 3x_2 + 4x_3 = -1; \\ 3x_1 - x_2 - x_3 = 4. \end{cases}$$

$$6 \begin{cases} 4x_1 - x_2 - 3x_3 = 5; \\ x_1 + 2x_2 - 2x_3 = 0; \\ 3x_1 - 3x_2 + 4x_3 = 10. \end{cases}$$

$$7 \begin{cases} 2x_1 + 3x_2 - 2x_3 = -1; \\ 3x_1 - x_2 + 2x_3 = 3; \\ 4x_1 + 2x_2 - x_3 = 0. \end{cases}$$

$$8 \begin{cases} x_1 - x_2 + 2x_3 = 3 \\ 2x_1 + x_2 - 3x_3 = 0; \\ x_1 - 2x_2 - x_3 = 5. \end{cases}$$

$$9 \begin{cases} 3x_1 + x_2 - x_3 = 8; \\ 3x_1 - x_2 + x_3 = 4; \\ x_1 + 2x_2 - x_3 = 4 \end{cases}$$

$$10 \begin{cases} x_1 + 2x_2 + 3x_3 = 6; \\ 4x_1 - 2x_2 - 2x_3 = 0; \\ 3x_1 + x_2 - 3x_3 = 1 \end{cases}$$

$$11 \begin{cases} 2x_1 - x_2 + 3x_3 = 7; \\ x_1 + 3x_2 - 2x_3 = 0; \\ 2x_2 - x_3 = 0. \end{cases}$$

$$12 \begin{cases} x_1 - x_2 + x_3 = 1; \\ 4x_1 - 3x_2 - x_3 = 2; \\ 4x_1 + 2x_2 + x_3 = -8. \end{cases}$$

$$13 \begin{cases} 2x_1 + x_2 - x_3 = -3; \\ 3x_1 + 2x_2 + x_3 = 2; \\ 4x_1 - x_2 - 2x_3 = 0 \end{cases}$$

$$14 \begin{cases} x_1 + x_2 + x_3 = -4; \\ 3x_1 - x_2 - 2x_3 = 3; \\ 3x_1 + 2x_2 + x_3 = 6. \end{cases}$$

$$15 \begin{cases} 4x_1 + x_2 - x_3 = -1; \\ 3x_1 + 2x_2 - x_3 = 1; \\ x_1 - 3x_2 + 2x_3 = 0. \end{cases}$$

$$16 \begin{cases} x_1 + 2x_2 - 3x_3 = 0; \\ 2x_1 + 3x_2 + 3x_3 = 2; \\ 3x_1 + 2x_2 - 5x_3 = 8. \end{cases}$$

$$17 \begin{cases} 3x_1 + x_2 - 2x_3 = -2; \\ 2x_1 - x_2 + x_3 = -1; \\ 2x_1 + 3x_2 - 2x_3 = 6 \end{cases}$$

$$18 \begin{cases} 5x_1 + 3x_2 + 4x_3 = 6; \\ 3x_1 + x_2 + x_3 = 1; \\ 4x_1 - 2x_2 - x_3 = 1. \end{cases}$$

$$19 \begin{cases} 2x_1 - x_2 + x_3 = 3; \\ 3x_1 + x_2 - x_3 = 2; \\ 4x_1 + 2x_2 - 5x_3 = -7. \end{cases}$$

$$20 \begin{cases} x_1 + x_2 - 5x_3 = 0; \\ 2x_1 - x_2 + x_3 = 5; \\ 4x_1 - 3x_2 - 2x_3 = 4. \end{cases}$$

$$21 \begin{cases} 3x_1 + 2x_2 - 3x_3 = -1; \\ 4x_1 - 5x_2 - x_3 = 0; \\ x_1 + x_2 - x_3 = 0. \end{cases}$$

$$22 \begin{cases} x_1 - 3x_2 - x_3 = -1; \\ 4x_1 + x_2 - 3x_3 = 1; \\ 5x_1 - x_2 - 4x_3 = 0. \end{cases}$$

$$23 \begin{cases} 2x_1 + x_2 - x_3 = 1; \\ 3x_1 + 2x_2 - 3x_3 = -2; \\ 4x_1 + 4x_2 - 5x_3 = 0. \end{cases}$$

$$24 \begin{cases} 2x_1 - 3x_2 - x_3 = -2; \\ 3x_1 - 4x_2 + 2x_3 = -1; \\ 2x_1 - x_2 + 3x_3 = 6. \end{cases}$$

$$25 \begin{cases} 3x_1 + 3x_2 + 2x_3 = 2; \\ 4x_1 + x_2 + x_3 = 2; \\ 5x_1 - 3x_2 - 2x_3 = -2. \end{cases}$$

$$26 \begin{cases} 3x_1 - 4x_2 - x_3 = 2; \\ 2x_1 - 3x_2 - x_3 = 1; \\ x_1 - 5x_2 + x_3 = 12. \end{cases}$$

$$27 \begin{cases} x_1 + x_2 + x_3 = -2; \\ 5x_1 + 4x_2 + x_3 = 0; \\ 6x_1 - x_2 - 2x_3 = -2. \end{cases}$$

$$28 \begin{cases} x_1 + 3x_2 - x_3 = 10; \\ 6x_1 - 3x_2 - x_3 = 3; \\ x_1 + x_2 + x_3 = 0. \end{cases}$$

$$29 \begin{cases} x_1 + x_2 - 2x_3 = 6; \\ 2x_1 + 3x_2 - 7x_3 = 16; \\ 5x_1 + 2x_2 + x_3 = 16 \end{cases}$$

$$30 \begin{cases} x_1 + 2x_2 + 3x_3 = 8; \\ -x_1 + 2x_2 + 3x_3 = 8; \\ -x_1 - 2x_2 + x_3 = 0 \end{cases}$$

$$31 \begin{cases} x_1 + x_2 + x_3 = 6; \\ 2x_1 + x_2 + 3x_3 = 13; \\ x_1 + 2x_2 + 3x_3 = 14. \end{cases}$$

б) розв'язати матричне рівняння.

$$1 \quad (x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 1 & 1 & 2 \\ 0 & 3 & 4 \\ 2 & 1 & -1 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3), \quad 2$$

$$(x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 2 & -3 & -14 \\ 3 & 0 & 2 \\ -1 & 1 & 4 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3),$$

$$3 \quad (x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 3 & 4 & 0 \\ 2 & 1 & 3 \\ 1 & 2 & 1 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3), \quad 4$$

$$(x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 2 & 0 & 1 \\ 3 & 0 & 2 \\ -1 & 1 & 1 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3),$$

$$5 \quad (x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 3 & 3 & 1 \\ 1 & -1 & 2 \\ 7 & 0 & 9 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3),$$

$$6 \quad (x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 2 & 2 & 3 \\ 1 & 0 & 2 \\ 0 & 3 & 2 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3)$$

$$7 \quad (x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 3 & 2 & 3 \\ -1 & 1 & 2 \\ 3 & 2 & 2 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3),$$

$$8 \quad (x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 3 & 3 & 2 \\ 0 & 2 & 2 \\ 1 & 2 & 3 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3)$$

$$9 \quad (x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 2 & 3 & -1 \\ 2 & 2 & 3 \\ 1 & 2 & 1 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3), \quad 10$$

$$(x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 5 & -4 & 1 \\ 2 & 1 & 3 \\ -1 & 2 & 2 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3),$$

$$11 \quad (x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 3 & -1 & 0 \\ 3 & 2 & 2 \\ -2 & 1 & 1 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3), \quad 12$$

$$(x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 3 & -4 & 2 \\ 3 & 2 & 1 \\ 2 & 3 & 1 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3),$$

$$13 \quad (x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} -2 & -1 & -1 \\ 1 & 1 & 2 \\ 3 & 1 & 2 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3), \quad 14$$

$$(x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 2 & 1 & -1 \\ -1 & 1 & 3 \\ 1 & 2 & 2 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3),$$

$$15 \quad (x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 1 & 2 & 4 \\ 2 & 2 & -2 \\ 0 & 2 & 5 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3), \quad 16$$

$$(x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 4 & -1 & 2 \\ 1 & 2 & 2 \\ 1 & -3 & -1 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3),$$

$$17 \quad (x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 3 & 0 & 3 \\ 1 & 3 & 0 \\ 2 & 4 & 1 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3), \quad 18$$

$$(x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 3 & 0 & 2 \\ 2 & 0 & 3 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3),$$

$$19 \quad (x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 4 & 1 & 3 \\ 7 & 1 & 8 \\ 1 & -2 & 3 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3), \quad 20$$

$$(x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 2 & -1 & 2 \\ 2 & -1 & 4 \\ 1 & 2 & 4 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3),$$

$$21 \quad (x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 2 & 2 & 5 \\ 2 & 3 & 3 \\ -1 & 0 & 3 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3), \quad 22 \quad (x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 3 & 2 & 0 \\ 1 & 3 & 2 \\ 1 & 3 & 5 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3),$$

$$23 \quad (x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 3 & 5 & -1 \\ 1 & 0 & 3 \\ 2 & 1 & 4 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3), \quad 24$$

$$(x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 4 & -2 & 2 \\ 1 & 3 & 4 \\ -1 & 2 & 2 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3),$$

$$25 \quad (x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 2 & 2 & 2 \\ 5 & 1 & 2 \\ 2 & -1 & 1 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3), \quad 26$$

$$(x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 5 & -1 & 2 \\ 3 & 2 & 1 \\ 1 & -2 & 2 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3),$$

$$27 \quad (x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 2 & 2 & 1 \\ 1 & 2 & 4 \\ 1 & 2 & 2 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3), \quad 28$$

$$(x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 2 & 1 & 4 \\ 2 & 4 & 5 \\ 1 & 2 & 2 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3),$$

$$29 \quad (x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 1 & -1 & 3 \\ 1 & 2 & 4 \\ 3 & 5 & 7 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3), \quad 30$$

$$(x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 3 & 1 & 1 \\ -1 & 1 & 1 \\ 3 & 2 & 4 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3),$$

$$31 \quad (x_1 \ x_2 \ x_3) \begin{pmatrix} 1 & 3 & -4 \\ 2 & -1 & 3 \\ 3 & 2 & -1 \end{pmatrix} = (x_1 \ x_2 \ x_3).$$

Завдання 3 Векторна алгебра

Задача 1

Задані вектори $\vec{a} = (a_1, a_2, a_3)$, $\vec{b} = (b_1, b_2, b_3)$, $\vec{c} = (c_1, c_2, c_3)$.

Визначити:

- 1) довжину вектора $\vec{a}$;
- 2) скалярний добуток векторів $\vec{a}$ та $\vec{b}$;
- 3) косинус кута між векторами $\vec{a}$ та $\vec{b}$;
- 4) векторний добуток векторів $\vec{a}$ та $\vec{b}$; $\sin(\widehat{\vec{a}, \vec{b}})$;
- 5) площу паралелограма та площу трикутника, побудованих на векторах $\vec{a}$ та $\vec{b}$;
- 6) мішаний добуток векторів $\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}$;
- 7) об'єм паралелепіпеда та об'єм трикутної піраміди, побудованих на векторах $\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}$;
- 8) чи колінеарні вектори $\vec{a}$ та $\vec{b}$?
- 9) чи компланарні вектори $\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}$? [7, с. 18-20; 9, с. 8-10, с.25, 28-29; 11, с. 15-22].

Варіанти завдань

1 $\vec{a}=(2,3,1)$,	$\vec{b}=(-1,0,-1)$,	$\vec{c}=(2,2,2)$.
2 $\vec{a}=(2,3,1)$,	$\vec{b}=(2,3,4)$,	$\vec{c}=(3,1,-1)$.
3 $\vec{a}=(1,5,2)$,	$\vec{b}=(-1,1,-1)$,	$\vec{c}=(1,1,1)$.
4 $\vec{a}=(1,-1,-3)$,	$\vec{b}=(2,3,1)$,	$\vec{c}=(2,3,4)$.
5 $\vec{a}=(3,3,1)$,	$\vec{b}=(1,-2,1)$,	$\vec{c}=(1,1,1)$.
6 $\vec{a}=(3,1,-1)$,	$\vec{b}=(-2,-1,0)$,	$\vec{c}=(5,2,-1)$.
7 $\vec{a}=(4,3,1)$,	$\vec{b}=(1,-2,1)$,	$\vec{c}=(2,2,2)$.
8 $\vec{a}=(4,3,1)$,	$\vec{b}=(6,7,4)$,	$\vec{c}=(2,0,-1)$.
9 $\vec{a}=(3,2,1)$,	$\vec{b}=(1,-3,-7)$,	$\vec{c}=(1,2,3)$.
10 $\vec{a}=(3,7,2)$,	$\vec{b}=(-2,0,-1)$,	$\vec{c}=(2,2,1)$.
11 $\vec{a}=(1,-2,6)$,	$\vec{b}=(1,0,1)$,	$\vec{c}=(2,-6,7)$.
12 $\vec{a}=(6,3,4)$,	$\vec{b}=(-1,-2,-1)$,	$\vec{c}=(2,1,1)$.
13 $\vec{a}=(7,3,4)$,	$\vec{b}=(-1,-2,-1)$,	$\vec{c}=(4,2,4)$.
14 $\vec{a}=(2,3,2)$,	$\vec{b}=(4,7,5)$,	$\vec{c}=(1,-1,1)$.
15 $\vec{a}=(5,3,4)$,	$\vec{b}=(-1,0,-1)$,	$\vec{c}=(4,2,4)$.
16 $\vec{a}=(3,10,5)$,	$\vec{b}=(-2,-2,-3)$,	$\vec{c}=(2,4,3)$.
17 $\vec{a}=(2,-4,-3)$,	$\vec{b}=(4,3,1)$,	$\vec{c}=(6,7,4)$.
18 $\vec{a}=(3,1,-1)$,	$\vec{b}=(1,0,-1)$,	$\vec{c}=(8,3,-2)$.
19 $\vec{a}=(1,2,3)$,	$\vec{b}=(-2,3,0)$,	$\vec{c}=(2,1,-6)$.
20 $\vec{a}=(3,-2,3)$,	$\vec{b}=(-1,2,1)$,	$\vec{c}=(4,2,0)$.
21 $\vec{a}=(2,3,2)$,	$\vec{b}=(4,6,4)$,	$\vec{c}=(2,-1,3)$.
22 $\vec{a}=(4,0,3)$,	$\vec{b}=(1,-2,4)$,	$\vec{c}=(1,-1,2)$.

23	$\vec{a}=(5,-3,2),$	$\vec{b}=(-4,1,5),$	$\vec{c}=(0,2,4).$
24	$\vec{a}=(2,3,0),$	$\vec{b}=(2,-1,1),$	$\vec{c}=(-2,-2,1).$
25	$\vec{a}=(1,1,-2),$	$\vec{b}=(-2,-5,3),$	$\vec{c}=(-1,0,2).$
26	$\vec{a}=(-3,1,0),$	$\vec{b}=(1,6,5),$	$\vec{c}=(1,1,0).$
27	$\vec{a}=(1,3,7),$	$\vec{b}=(-1,3,5),$	$\vec{c}=(-6,0,2).$
28	$\vec{a}=(-4,-3,0),$	$\vec{b}=(3,2,-1),$	$\vec{c}=(-3,2,2).$
29	$\vec{a}=(0,6,-3),$	$\vec{b}=(-1,6,0),$	$\vec{c}=(4,4,2).$
30	$\vec{a}=(0,-5,4),$	$\vec{b}=(4,-1,-2),$	$\vec{c}=(5,0,4).$
31	$\vec{a}=(-3,3,1),$	$\vec{b}=(1,0,-3),$	$\vec{c}=(2,1,6).$

Задача 2

Обчислити площу паралелограма, побудованого на векторах $\vec{a} = \vec{p} + 2\vec{q}$ та $\vec{b} = 3\vec{p} + \vec{q}$, якщо $|\vec{p}| = |\vec{q}| = 1$, $(\vec{p}, \hat{\vec{q}}) = 30^\circ$.

Маємо

$$\begin{aligned} \vec{a} \times \vec{b} &= (\vec{p} + 2\vec{q}) \times (3\vec{p} + \vec{q}) = 3(\vec{p} \times \vec{p}) + 6(\vec{q} \times \vec{p}) + (\vec{p} \times \vec{q}) + 2(\vec{q} \times \vec{q}) = \\ &= 3 \cdot 0 - 6(\vec{p} \times \vec{q}) + (\vec{p} \times \vec{q}) + 2 \cdot 0 = -5(\vec{p} \times \vec{q}), \end{aligned}$$

(оскільки $\vec{p} \times \vec{p} = \vec{q} \times \vec{q} = 0$, $\vec{q} \times \vec{p} = -(\vec{p} \times \vec{q})$). Тоді

$$S = |\vec{a} \times \vec{b}| = 5|\vec{p} \times \vec{q}| = 5 \cdot |\vec{p}| \cdot |\vec{q}| \cdot \sin(\vec{p}, \hat{\vec{q}}) = 5 \cdot 1 \cdot 1 \cdot \sin 30^\circ = 2,5 \text{ (кв. од.)}.$$

Відповідь: 2,5(кв. од.).

Варіанти завдань

Обчислити площу паралелограма, побудованого на векторах $\vec{a}$ та $\vec{b}$.

- $\vec{a} = \vec{p} + 2\vec{q}$, $\vec{b} = 3\vec{p} - \vec{q}$; $|\vec{p}| = 1$, $|\vec{q}| = 2$, $(\vec{p}, \hat{\vec{q}}) = \frac{\pi}{6}$.
- $\vec{a} = 3\vec{p} + \vec{q}$, $\vec{b} = \vec{p} - 2\vec{q}$; $|\vec{p}| = 4$, $|\vec{q}| = 1$, $(\vec{p}, \hat{\vec{q}}) = \frac{\pi}{4}$.
- $\vec{a} = \vec{p} - 3\vec{q}$, $\vec{b} = \vec{p} + 2\vec{q}$; $|\vec{p}| = \frac{1}{5}$, $|\vec{q}| = 1$, $(\vec{p}, \hat{\vec{q}}) = \frac{\pi}{2}$.

$$\begin{aligned}
4 \quad \bar{a} &= 3\bar{p} - 2\bar{q}, \quad \bar{b} = \bar{p} + 5\bar{q}; \quad |\bar{p}|=4, \quad |\bar{q}|=\frac{1}{2}, \quad \left(\hat{\bar{p}}, \hat{\bar{q}}\right) = \frac{5\pi}{6}. \\
5 \quad \bar{a} &= \bar{p} - 2\bar{q}, \quad \bar{b} = 2\bar{p} + \bar{q}; \quad |\bar{p}|=2, \quad |\bar{q}|=3, \quad \left(\hat{\bar{p}}, \hat{\bar{q}}\right) = \frac{3\pi}{4}. \\
6 \quad \bar{a} &= \bar{p} + 3\bar{q}, \quad \bar{b} = \bar{p} - 2\bar{q}; \quad |\bar{p}|=2, \quad |\bar{q}|=3, \quad \left(\hat{\bar{p}}, \hat{\bar{q}}\right) = \frac{\pi}{3}. \\
7 \quad \bar{a} &= 2\bar{p} - \bar{q}, \quad \bar{b} = \bar{p} + 3\bar{q}; \quad |\bar{p}|=3, \quad |\bar{q}|=2, \quad \left(\hat{\bar{p}}, \hat{\bar{q}}\right) = \frac{\pi}{2}. \\
8 \quad \bar{a} &= 4\bar{p} + \bar{q}, \quad \bar{b} = \bar{p} - \bar{q}; \quad |\bar{p}|=7, \quad |\bar{q}|=2, \quad \left(\hat{\bar{p}}, \hat{\bar{q}}\right) = \frac{\pi}{4}. \\
9 \quad \bar{a} &= \bar{p} - 4\bar{q}, \quad \bar{b} = 3\bar{p} + \bar{q}; \quad |\bar{p}|=1, \quad |\bar{q}|=2, \quad \left(\hat{\bar{p}}, \hat{\bar{q}}\right) = \frac{\pi}{6}. \\
10 \quad \bar{a} &= \bar{p} + 4\bar{q}, \quad \bar{b} = 2\bar{p} - \bar{q}; \quad |\bar{p}|=7, \quad |\bar{q}|=2, \quad \left(\hat{\bar{p}}, \hat{\bar{q}}\right) = \frac{\pi}{3}. \\
11 \quad \bar{a} &= 3\bar{p} + 2\bar{q}, \quad \bar{b} = \bar{p} - \bar{q}; \quad |\bar{p}|=10, \quad |\bar{q}|=1, \quad \left(\hat{\bar{p}}, \hat{\bar{q}}\right) = \frac{\pi}{2}. \\
12 \quad \bar{a} &= 4\bar{p} - \bar{q}, \quad \bar{b} = \bar{p} + 2\bar{q}; \quad |\bar{p}|=5, \quad |\bar{q}|=4, \quad \left(\hat{\bar{p}}, \hat{\bar{q}}\right) = \frac{\pi}{4}. \\
13 \quad \bar{a} &= 2\bar{p} + 3\bar{q}, \quad \bar{b} = \bar{p} - 2\bar{q}; \quad |\bar{p}|=6, \quad |\bar{q}|=7, \quad \left(\hat{\bar{p}}, \hat{\bar{q}}\right) = \frac{\pi}{3}. \\
14 \quad \bar{a} &= 3\bar{p} - \bar{q}, \quad \bar{b} = \bar{p} + 2\bar{q}; \quad |\bar{p}|=3, \quad |\bar{q}|=4, \quad \left(\hat{\bar{p}}, \hat{\bar{q}}\right) = \frac{\pi}{3}. \\
15 \quad \bar{a} &= 2\bar{p} + 3\bar{q}, \quad \bar{b} = \bar{p} - 2\bar{q}; \quad |\bar{p}|=2, \quad |\bar{q}|=3, \quad \left(\hat{\bar{p}}, \hat{\bar{q}}\right) = \frac{\pi}{4}. \\
16 \quad \bar{a} &= 2\bar{p} - 3\bar{q}, \quad \bar{b} = 3\bar{p} + \bar{q}; \quad |\bar{p}|=4, \quad |\bar{q}|=1, \quad \left(\hat{\bar{p}}, \hat{\bar{q}}\right) = \frac{\pi}{6}. \\
17 \quad \bar{a} &= 5\bar{p} + \bar{q}, \quad \bar{b} = \bar{p} - 3\bar{q}; \quad |\bar{p}|=1, \quad |\bar{q}|=2, \quad \left(\hat{\bar{p}}, \hat{\bar{q}}\right) = \frac{\pi}{3}. \\
18 \quad \bar{a} &= 7\bar{p} - 2\bar{q}, \quad \bar{b} = \bar{p} + 3\bar{q}; \quad |\bar{p}|=\frac{1}{2}, \quad |\bar{q}|=2, \quad \left(\hat{\bar{p}}, \hat{\bar{q}}\right) = \frac{\pi}{2}. \\
19 \quad \bar{a} &= 6\bar{p} - \bar{q}, \quad \bar{b} = \bar{p} + \bar{q}; \quad |\bar{p}|=3, \quad |\bar{q}|=4, \quad \left(\hat{\bar{p}}, \hat{\bar{q}}\right) = \frac{\pi}{4}. \\
20 \quad \bar{a} &= 10\bar{p} + \bar{q}, \quad \bar{b} = 3\bar{p} - 2\bar{q}; \quad |\bar{p}|=4, \quad |\bar{q}|=1, \quad \left(\hat{\bar{p}}, \hat{\bar{q}}\right) = \frac{\pi}{6}. \\
21 \quad \bar{a} &= 6\bar{p} - \bar{q}, \quad \bar{b} = \bar{p} + 2\bar{q}; \quad |\bar{p}|=8, \quad |\bar{q}|=\frac{1}{2}, \quad \left(\hat{\bar{p}}, \hat{\bar{q}}\right) = \frac{\pi}{3}.
\end{aligned}$$

$$22 \quad \vec{a} = 3\vec{p} + 4\vec{q}, \quad \vec{b} = \vec{p} - \vec{q}; \quad |\vec{p}| = \frac{5}{2}, \quad |\vec{q}| = 2, \quad \left(\vec{p}, \vec{q} \right) = \frac{\pi}{2}.$$

$$23 \quad \vec{a} = 7\vec{p} + \vec{q}, \quad \vec{b} = \vec{p} - 3\vec{q}; \quad |\vec{p}| = 3, \quad |\vec{q}| = 1, \quad \left(\vec{p}, \vec{q} \right) = \frac{3\pi}{4}.$$

$$24 \quad \vec{a} = \vec{p} + 3\vec{q}, \quad \vec{b} = 3\vec{p} - \vec{q}; \quad |\vec{p}| = 3, \quad |\vec{q}| = 5, \quad \left(\vec{p}, \vec{q} \right) = \frac{2\pi}{3}.$$

$$25 \quad \vec{a} = 3\vec{p} + \vec{q}, \quad \vec{b} = \vec{p} - 3\vec{q}; \quad |\vec{p}| = 7, \quad |\vec{q}| = 2, \quad \left(\vec{p}, \vec{q} \right) = \frac{\pi}{4}.$$

$$26 \quad \vec{a} = 5\vec{p} - \vec{q}, \quad \vec{b} = \vec{p} + \vec{q}; \quad |\vec{p}| = 5, \quad |\vec{q}| = 3, \quad \left(\vec{p}, \vec{q} \right) = \frac{5\pi}{6}.$$

$$27 \quad \vec{a} = 3\vec{p} - 4\vec{q}, \quad \vec{b} = \vec{p} + 3\vec{q}; \quad |\vec{p}| = 2, \quad |\vec{q}| = 3, \quad \left(\vec{p}, \vec{q} \right) = \frac{\pi}{4}.$$

$$28 \quad \vec{a} = 6\vec{p} - \vec{q}, \quad \vec{b} = 5\vec{p} + \vec{q}; \quad |\vec{p}| = \frac{1}{2}, \quad |\vec{q}| = 4, \quad \left(\vec{p}, \vec{q} \right) = \frac{5\pi}{6}.$$

$$29 \quad \vec{a} = 2\vec{p} + 3\vec{q}, \quad \vec{b} = \vec{p} - 2\vec{q}; \quad |\vec{p}| = 2, \quad |\vec{q}| = 1, \quad \left(\vec{p}, \vec{q} \right) = \frac{\pi}{3}.$$

$$30 \quad \vec{a} = 2\vec{p} - 3\vec{q}, \quad \vec{b} = 5\vec{p} + \vec{q}; \quad |\vec{p}| = 2, \quad |\vec{q}| = 3, \quad \left(\vec{p}, \vec{q} \right) = \frac{\pi}{2}.$$

$$31 \quad \vec{a} = 3\vec{p} + 2\vec{q}, \quad \vec{b} = 2\vec{p} - \vec{q}; \quad |\vec{p}| = 4, \quad |\vec{q}| = 3, \quad \left(\vec{p}, \vec{q} \right) = \frac{3\pi}{4}.$$

Завдання 4 Аналітична геометрія на площині

Задача 1

Задано прямі l_1 та l_2 і точка М.

Знайти:

- 1) кутовий коефіцієнт прямої l_1 і відрізок, який відсікає ця пряма на осі ординат;
- 2) рівняння прямих l_1 та l_2 у відрізках;
площу трикутника, відсіченого прямою l_1 від осей координат;
- 3) точку N перетину прямих l_1 та l_2 ;
- 4) рівняння прямої l_3 , що проходить через точку М паралельно прямій l_2 ;
- 5) рівняння прямої l_4 , що проходить через точку М перпендикулярно до прямої l_2 ;
- 6) відстань від точки М до прямої l_2 .

Зробити креслення.

[11, с. 23-32; 9, с. 10-12].

Варіанти завдань

- 1 $l_1 : 5x + 3y + 8 = 0, l_2 : x - 4y + 20 = 0, M(7; -2).$
- 2 $l_1 : 3x + 2y + 2 = 0, l_2 : 4x - 3y + 31 = 0, M(6; 0).$
- 3 $l_1 : x - 5y + 9 = 0, l_2 : 3x + 2y + 10 = 0, M(7; 3).$
- 4 $l_1 : 5x + 2y + 13 = 0, l_2 : 2x - 5y + 11 = 0, M(6; 4).$
- 5 $l_1 : 4x + y + 10 = 0, l_2 : 3x + 7y - 5 = 0, M(5; -4).$
- 6 $l_1 : 5x + 2y + 17 = 0, l_2 : 2x - 3y + 3 = 0, M(5; 2).$
- 7 $l_1 : 9x - 5y + 17 = 0, l_2 : 4x + y + 14 = 0, M(8; 4).$
- 8 $l_1 : 3x - 2y - 16 = 0, l_2 : x + 7y + 10 = 0, M(-10; 3).$
- 9 $l_1 : 2x + 3y - 15 = 0, l_2 : 3x - 7y - 11 = 0, M(-5; -4).$
- 10 $l_1 : x - 7y + 8 = 0, l_2 : 2x + 5y - 22 = 0, M(-4; -7).$
- 11 $l_1 : 3x - 8y + 6 = 0, l_2 : x + 2y - 12 = 0, M(-8; -3).$
- 12 $l_1 : 2x - 3y + 17 = 0, l_2 : 4x - y + 9 = 0, M(6; -2).$
- 13 $l_1 : 3x - y + 10 = 0, l_2 : 5x - 4y + 2 = 0, M(3; 10).$
- 14 $l_1 : 11x + 6y + 9 = 0, l_2 : 3x - y - 16 = 0, M(5; -4).$
- 15 $l_1 : 2x + 3y - 5 = 0, l_2 : 3x + y - 4 = 0, M(2; 3).$
- 16 $l_1 : 3x - 2y + 7 = 0, l_2 : 5x + y + 3 = 0, M(1; 4).$
- 17 $l_1 : 2x - 3y + 5 = 0, l_2 : 2x + 5y - 12 = 0, M(3; -4).$
- 18 $l_1 : 4x - 3y + 5 = 0, l_2 : x + 4y - 13 = 0, M(-2; -3).$
- 19 $l_1 : 3x + y - 7 = 0, l_2 : 2x - 3y - 1 = 0, M(-5; -8).$
- 20 $l_1 : 2x + 5y - 14 = 0, l_2 : x - 3y + 4 = 0, M(-4; -4).$
- 21 $l_1 : 5x - 2y + 12 = 0, l_2 : 4x + 3y + 5 = 0, M(-7; -8).$
- 22 $l_1 : 4x + y - 13 = 0, l_2 : x - 5y - 8 = 0, M(-4; 7).$
- 23 $l_1 : 3x - 2y - 13 = 0, l_2 : 2x + 7y + 8 = 0, M(-1; 9).$
- 24 $l_1 : 2x - 3y + 3 = 0, l_2 : 3x + y - 12 = 0, M(-5; -6).$
- 25 $l_1 : 4x + y + 5 = 0, l_2 : 5x - 2y + 16 = 0, M(4; -5).$
- 26 $l_1 : 5x + y - 7 = 0, l_2 : 3x - 2y - 12 = 0, M(-6; 8).$
- 27 $l_1 : 2x - 3y - 5 = 0, l_2 : 4x + y - 17 = 0, M(-5; -2).$
- 28 $l_1 : 8x + 3y - 4 = 0, l_2 : 2x + 5y - 18 = 0, M(8; 3).$
- 29 $l_1 : 2x - 3y + 13 = 0, l_2 : 2x + 7y - 8 = 0, M(7; 4).$
- 30 $l_1 : 5x + y + 7 = 0, l_2 : 7x - 2y + 20 = 0, M(5; -6).$
- 31 $l_1 : x + 2y - 3 = 0, l_2 : 3x - 4y + 11 = 0, M(2; 9).$

Задача 2

Встановити тип кривої другого порядку L та знайти :

- для кола – координати центра та радіус;
- для еліпса – координати центра, півосі, ексцентриситет;
- для гіперболи – координати центра, дійсну та уявну півосі, координати фокусів, ексцентриситет, рівняння асимптот;
- для параболи – параметр параболи, координати вершини, координати фокуса, рівняння директриси.

Схематично зобразити криві.

[7, с. 14-18; 11, с. 32-34].

Варіанти завдань

- 1 $L: 9x^2 + 4y^2 + 6x - 4y - 2 = 0.$
- 2 $L: 9x^2 - 16y^2 - 6x + 8y - 144 = 0.$
- 3 $L: 12x^2 - 12x - 32y - 29 = 0.$
- 4 $L: 16x^2 + 25y^2 + 32x - 100y - 284 = 0.$
- 5 $L: 9x^2 - 16y^2 + 90x + 32y - 367 = 0.$
- 6 $L: 9y^2 - 7y - 16 = 8x.$
- 7 $L: 4x^2 + 3y^2 - 8x + 12y - 32 = 0.$
- 8 $L: 16x^2 - 9y^2 - 64x - 18y + 199 = 0.$
- 9 $L: x = 2y^2 - 12y + 14.$
- 10 $L: 4x^2 + 9y^2 - 4x + 6y - 2 = 0.$
- 11 $L: -16x^2 + 9y^2 + 8x - 6y - 144 = 0.$
- 12 $L: 12y^2 - 12x - 32y - 29 = 0.$
- 13 $L: 25x^2 + 16y^2 - 100x + 32y - 284 = 0.$
- 14 $L: -16x^2 + 9y^2 + 32x + 90y - 367 = 0.$
- 15 $L: x = -\frac{1}{4}y^2 + y.$
- 16 $L: 3x^2 + 4y^2 + 12x - 8y - 32 = 0.$
- 17 $L: -9x^2 + 16y^2 - 18x - 64y + 199 = 0.$
- 18 $L: y = 2x^2 - 126x + 14.$
- 19 $L: x^2 + 4y^2 - 2x - 3 = 0.$
- 20 $L: 4x^2 - y^2 + 2y - 3 = 0.$
- 21 $L: y = 4x^2 - 8x + 6.$
- 22 $L: x^2 + 2y^2 + 4x - 4y = 0.$
- 23 $L: 2x^2 - 3y^2 - 6x + 9y - 2 = 0.$
- 24 $L: 4x^2 + 4x + 2y - 1 = 0.$
- 25 $L: x^2 + y^2 - 3x - 5y + 1,25 = 0.$
- 26 $L: 2x^2 + 6x + 3y + 6 = 0.$

27 $L: -4x^2 + y^2 + 8x - 6y - 8 = 0.$

28 $L: 9x^2 - 4y^2 + 6x - 4y - 2 = 0.$

29 $L: y^2 + 2x - 3y + 4 = 0.$

30 $L: x^2 - 4y^2 + 8y - 5 = 0.$

31 $L: 4x^2 + y^2 - 8x = 0.$

Завдання 5 Аналітична геометрія у просторі

Задано координати вершин піраміди $A_1 A_2 A_3 A_4$ Знайти :

1) рівняння прямої L , яка проходить через точки A_1 і A_2 , та довжину ребра $A_1 A_2$;

2) рівняння площини P , яка проходить через точки A_1, A_2, A_3 ;

3) рівняння висоти H , опущеної з вершини A_4 на грань $A_1 A_2 A_3$ та її довжину;

4) об'єм V піраміди;

5) кут α між ребрами $A_1 A_2$ та $A_1 A_4$;

6) кут β між ребром $A_1 A_4$ та гранню $A_1 A_2 A_3$.

[7, с. 18-21; 11, с. 37-41].

Зробити рисунок.

Варіанти завдань

1 $A_1(1;3;6), A_2(2;2;1), A_3(-1;0;1), A_4(-4;6;-3).$

2 $A_1(4;2;6), A_2(2;-3;0), A_3(-10;5;8), A_4(-5;2;-4).$

3 $A_1(7;2;4), A_2(7;-1;-2), A_3(3;3;1), A_4(-4;2;1).$

4 $A_1(2;1;4), A_2(-1;5;-2), A_3(-7;-3;2), A_4(-6;-3;6).$

5 $A_1(-1;-5;2), A_2(-6;0;-3), A_3(3;6;-3), A_4(-10;6;7).$

6 $A_1(0;-1;-1), A_2(-2;3;5), A_3(1;-5;-9), A_4(-1;-6;3).$

7 $A_1(5;2;0), A_2(2;5;0), A_3(1;2;4), A_4(-1;1;1).$

8 $A_1(2;-1;-2), A_2(1;2;1), A_3(5;0;-6), A_4(-10;9;-7).$

9 $A_1(-2;0;-4), A_2(-1;7;1), A_3(4;-8;-4), A_4(1;-4;6).$

10 $A_1(14;4;5), A_2(-5;-3;2), A_3(-2;-6;3), A_4(-2;2;-1).$

11 $A_1(1;2;0), A_2(3;0;-3), A_3(5;2;6), A_4(8;4;-9).$

12 $A_1(2;-1;2), A_2(1;2;-1), A_3(3;2;1), A_4(-4;2;5).$

13 $A_1(1;1;2), A_2(-1;1;3), A_3(2;-2;4), A_4(-1;0;-2).$

14 $A_1(2;3;1), A_2(4;1;-2), A_3(6;3;7), A_4(7;5;-3).$

15 $A_1(1;1;-1), A_2(2;3;1), A_3(3;2;1), A_4(5;9;-8).$

16 $A_1(1;5;-7), A_2(-3;6;3), A_3(-2;7;3), A_4(-4;8;-12).$

- 17 $A_1(-3;4;-7)$, $A_2(1;5;-4)$, $A_3(-5;-2;0)$, $A_4(2;5;4)$.
 18 $A_1(-1;2;-3)$, $A_2(4;-1;0)$, $A_3(2;1;-2)$, $A_4(3;4;5)$.
 19 $A_1(4;-1;3)$, $A_2(-2;1;0)$, $A_3(0;-5;1)$, $A_4(3;2;-6)$.
 20 $A_1(1;-1;1)$, $A_2(-2;0;3)$, $A_3(2;1;-1)$, $A_4(2;-2;-4)$.
 21 $A_1(1;3;0)$, $A_2(1;-1;2)$, $A_3(0;1;-1)$, $A_4(-3;0;1)$.
 22 $A_1(1;0;2)$, $A_2(1;2;-1)$, $A_3(2;-2;1)$, $A_4(2;1;0)$.
 23 $A_1(1;2;-3)$, $A_2(1;0;1)$, $A_3(-2;-1;6)$, $A_4(0;-5;-4)$.
 24 $A_1(3;10;-1)$, $A_2(-2;3;-5)$, $A_3(-6;0;-3)$, $A_4(1;-1;2)$.
 25 $A_1(-1;2;4)$, $A_2(-1;-2;-4)$, $A_3(3;0;-1)$, $A_4(7;-3;1)$.
 26 $A_1(0;-3;1)$, $A_2(-4;1;2)$, $A_3(2;-1;5)$, $A_4(3;1;-4)$.
 27 $A_1(1;3;0)$, $A_2(4;-1;2)$, $A_3(3;0;1)$, $A_4(-4;3;5)$.
 28 $A_1(-2;-1;-1)$, $A_2(0;3;2)$, $A_3(3;1;-4)$, $A_4(-4;7;3)$.
 29 $A_1(-3;-5;6)$, $A_2(2;1;-4)$, $A_3(0;-3;-1)$, $A_4(-5;2;-8)$.
 30 $A_1(2;-4;-3)$, $A_2(5;-6;0)$, $A_3(-1;3;-3)$, $A_4(-10;-8;7)$.
 31 $A_1(1;-1;2)$, $A_2(2;1;2)$, $A_3(1;1;4)$, $A_4(6;-3;8)$.

Контрольна робота 2

Завдання 1 Границі функції

Обчислити границі заданих функцій.
 [8, с. 5-11; 10, с. 21-23].

Варіанти завдань

$$1 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 + 4x - 5}{2x^3 + 3x - 5}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 8} \frac{\sqrt{9 + 2x} - 5}{x^2 - 6x - 16}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{3x^3 + 2x - 7}{2x^3 + 4x^2};$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow +0} \frac{\operatorname{tg} x}{\sqrt{1 - \cos 6x}}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x-7}{x+5} \right)^{2x}.$$

$$2 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^3 + x - 10}{x^2 - 4}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt[3]{x+7} - 2}{\sqrt{x+3} - 2}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{4x^2 + x + 5}{0,2x^2 - x};$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow \pi/2} \frac{\operatorname{ctg} x}{1 - \sin x}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow 1} \left(\frac{2x+1}{x+2} \right)^{\frac{1}{x-1}}.$$

$$3 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^3 - 6x - 9}{x^2 - 9}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow \infty} (\sqrt{x^2 + 4x} - x); \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[3]{x^4 + 1} - \sqrt[3]{x^6 + 1}}{2x^2 + 4};$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin 5x \cdot \operatorname{tg} 2x}{\operatorname{arctg}^2 3x}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x+1}{x-4} \right)^{2x+1}.$$

$$4 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow -2} \frac{x^2 - x - 6}{2x^2 + x - 6}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 5} \frac{\sqrt{x+4} - \sqrt{2x-1}}{x^2 - 4x - 5}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \infty} x(\sqrt[3]{x^3 + x} - x);$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos 2x - \cos 4x}{x \cdot \operatorname{tg} 3x}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{x+2}{2-3x} \right)^{\frac{1}{x^2+x}}.$$

$$5 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^3 - x^2 - 4}{x^2 - 2x}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 3} \frac{\sqrt[3]{x+24} - \sqrt[3]{12x-9}}{\sqrt{x+1} - 2}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{7x^2 + x - 20}{0,001x^3 - 1};$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin 11x}{\sqrt{1 - \cos x}}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow 2} \left(\frac{2x+3}{x+5} \right)^{\frac{1}{x^2-x-2}}.$$

$$6 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow 4} \frac{x^2 - 2x - 8}{x^2 + 4x - 32}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 5} \frac{\sqrt[3]{5x+2} - 3}{1 - \sqrt{x-4}}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[4]{x^5 + x} - \sqrt[3]{x^9 + 1}}{6x^3 - x - 1000};$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sin \pi x}{\sin 12\pi x}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow 1} \left(\frac{3x-1}{x+1} \right)^{\frac{1}{x^2-x}}.$$

$$7 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^3 - 3x + 2}{x^2 - 4x + 3}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 1} \frac{2x-2}{\sqrt[3]{26+x} - 3}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^3 + 4x + 5}{\sqrt{x^6 + 1}};$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow \pi} \frac{\operatorname{tg} 3x}{\sin x}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{2x^2 + 1}{1 - 3x^2} \right)^{\frac{2x+1}{x^2}}.$$

$$8 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow 4} \frac{48 + 4x - x^3}{x^2 + 16x - 80}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt[3]{1+3x} - 1}{x}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \infty} \operatorname{arctg} x \cdot \frac{x^2 + 1}{x};$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos x - \cos 2x}{\ln \cos x}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} (\sin x)^{\operatorname{tg}^2 x}.$$

$$9 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^3 + 2x - 12}{x^2 + 5x - 14}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt[3]{1+x} - \sqrt[3]{1-x}}{\sqrt{1+x} - \sqrt{1-x}}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^5 + x - 19}{x^3 + x - 21};$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow 0} x \cdot \operatorname{ctg} 2x; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x+3}{x-2} \right)^{x+3}.$$

$$10 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow -5} \frac{x^2 + 6x + 5}{x^2 - x - 30}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 7} \frac{2 - \sqrt{x-3}}{x^2 + x - 56}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{8 + 17x^2 + 9x^4}{(2-3x)(4-2x)};$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \cos 6x}{1 - \cos 2x}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{2x+1}{2x-1} \right)^{\frac{2x^2+x+4}{x-1}}.$$

$$11 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 5x + 6}{x^3 - 2x^2 - x + 2}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow +\infty} x(\sqrt{x^2 + 1} - x); \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \cos 5x \cdot \cos \frac{1}{2x - \pi};$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow 3} \frac{\sin x - \sin 3}{\sqrt{x^3 - 2x^2 - 8} - 1}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow 0} (1 + x^2)^{\operatorname{ctg}^2 x}.$$

$$12 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow \sqrt{2}} \frac{x^4 - 4x^2 + 4}{x^3 - 2x}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow +\infty} \arccos \frac{x + \sqrt{x^5}}{x^2 \sqrt{2x + 1}}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow 7} \frac{2 - \sqrt{x - 3}}{x^2 - 49};$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \cos 4x}{1 + \cos 2x}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow 0} (\cos x)^{\frac{1}{x \sin 2x}}.$$

$$13 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 + 6x - 16}{x^3 - 2x - 4}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{2x^2 - 1} - x}{\sqrt{2x^2 + 1} - \sqrt{x + 2}}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2\sqrt{x^3 + 1} + 9x}{x(\sqrt{x + 7} + 4)};$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin 3x(1 - \cos 4x)}{x \cdot \sin^2 x}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow 0} \left(\cos \frac{x}{2} \right)^{\frac{2 \cos 3x}{\operatorname{tg} x}}.$$

$$14 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow 5} \frac{x^3 - 5x^2 + 25x - 125}{x^3 - 5x^2}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 3} \frac{\sqrt{x + 13} - 2\sqrt{x + 1}}{x^2 - 9}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^2 - 2x + 7}{(1 - x)(1 + 4x)};$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos 3x - \cos x}{x \operatorname{tg}(2x)}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow 0} (2 - \cos x)^{\frac{1}{x^2}}.$$

$$15 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow 10} \frac{x^3 - 1000}{x^3 - 20x^2 + 100x}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 3} \frac{\sqrt[3]{9 + 2x^2} - x}{2x - \sqrt{x^2 + 27}}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow +\infty} (\sqrt{x^2 + 3x} - x);$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{1 - \sin^3 x}{\cos^2 x}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow 1} (3 - 2x)^{\frac{3x^2 - 1}{1 - x^2}}.$$

$$16 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow -3} \frac{x^2 + 6x + 9}{x^3 + 5x^2 - 18}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sqrt[3]{10 - x} - 2}{x - 2}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \infty} (\sqrt[3]{x^2 + 1} - \sqrt[3]{x^2 - 1});$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{\cos 5x}{\cos 3x}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow \infty} \left(1 - \frac{2}{3x} \right)^{\operatorname{ctg} \frac{1}{5x + 2}}.$$

$$17 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^3 - x^2 - 5x - 3}{-3x^3 - 4x^2 + x + 2}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{10 - x} - \sqrt{9x}}{\sqrt{2x + 2} - \sqrt{1 + 3x}}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^3 + x^2 + 1}{2 - x^3};$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{\sin x - 1}{\cos x}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{2x + 1}{2x - 1} \right)^{\frac{4x^2 + 5}{2x}}.$$

$$18 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow -2} \frac{x^3 + 5x^2 + 8x + 4}{2x^3 + 3x^2 - 7x - 10}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sqrt{x^2 + 5} - 3}{2 - \sqrt{2x^2 - 4}}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^2 + \sqrt{4x^4 + 5}}{x^2 + \sqrt{x^2 - 1}};$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow 1} \frac{1 + \cos 3\pi x}{\operatorname{tg}^2 \pi x}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{2x + 1}{2x - 3} \right)^{\frac{5 - x^2}{2x}}.$$

$$19 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow 3} \frac{6x^3 - 23x^2 + 15x}{x^3 - 6x^2 + 27}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow -5} \frac{3 - \sqrt[3]{x^2 + 2}}{\sqrt[3]{6 + x} - 1}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[3]{x^3 + 1}}{x - \sqrt[3]{x^2 + 1}};$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin 2x - \sin 6x}{\operatorname{tg}\left(\frac{3\pi}{2}(x^2 - 3x)\right)}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{4x+1}{4x-1}\right)^{\frac{4x^2+2}{3x}}.$$

$$20 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow 2} \frac{4 + 2x - x^3}{-12 + x^2 + x^3}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt[3]{x^2} + \sqrt[3]{x} - 2}{x^2 + 3x - 4}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \pm\infty} (\sqrt{x^2 + 4} - x);$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{\cos x} - 1}{\sin^2 2x}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow 3} \left(3 - \frac{2x}{3}\right)^{3 \operatorname{tg} \frac{\pi x}{6}}.$$

$$21 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^3 - 8x - 3}{x^3 - 9x^2 + 27x - 27}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 4}{\sqrt[3]{4x} - 2}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^2 \sqrt{x} + 11x^2}{7x - 4\sqrt{x^5 - 100}};$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 + x \sin x - \cos 2x}{\sin^2 x}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow 0} \left(3 - \frac{2}{\cos 2x}\right)^{\operatorname{ctg}^2 2x}.$$

$$22 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow -3} \frac{(x^2 + x - 6)^2}{(x+3)(x^2 + 2x - 3)}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 8} \frac{\sqrt{9 + 2x} - 5}{\sqrt[3]{x^2 - 4}}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow +\infty} \cos \frac{1}{x} \cdot \ln \left(\frac{x+1}{x^2 - 4x}\right);$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin 4x - \sin 2x}{\operatorname{tg}(x^2 - 2x)}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{5x - x^2 + x^3}{7 - 2x + x^3}\right)^{\frac{3x^4 + 2}{x^2}}.$$

$$23 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^4 + x^2 + x - 22}{x^2 + x - 6}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow \infty} (\sqrt{x+1} - \sqrt{x^2 + 11x}); \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \infty} \sin \frac{1}{x} \cdot \frac{x+1}{x^2 + 7x + 6};$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow 1} \sin \frac{1-x}{2} \cdot \operatorname{tg} \frac{\pi x}{2}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{2 + 3x - x^3}{1 - x - x^3}\right)^{\frac{x^2 + 5}{3}}.$$

$$24 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^4 + x^3 + 3x^2 - 4x - 1}{x^2 + x - 2}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{x+1} - 1}{\sqrt[3]{x+1} - 1}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \infty} \cos \frac{2}{x} \cdot \frac{\sqrt{x+1} + x}{x^2 - \sqrt{x}};$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow \frac{1}{4}} \frac{\cos \pi x - \sin \pi x}{\operatorname{tg} 4\pi x}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{2x+4}{3x+4}\right)^{\frac{1}{(4x-3)\sin \pi x}}.$$

$$25 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow 1} \frac{2x^4 + 7x^2 - 5x - 4}{x^3 + x - 2}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 3} \frac{3 - \sqrt[3]{4x+15}}{\sqrt[3]{3x-10} + 1}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \infty} (\sqrt{x^2 + 4x + 5} - \sqrt{x^2 - 2x - 1});$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{4}} \frac{\sin^3 2x - 1}{\sin 4x}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{1-4x}{2-4x}\right)^{\frac{1+4x^2}{x+2}}.$$

$$26 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^3 + x - 10}{x^2 + 3x - 10}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 4} \frac{\sqrt{1+2x} - 3}{\sqrt{x} - 2}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[3]{8x^3 + 4x - 5} + \sqrt{x-3}}{\sqrt{x^2 - 2x - 15} - \sqrt[4]{x+5}};$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{6}} \frac{\cos^2 3x}{1 - \sin 3x}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{5-2x}{11-2x}\right)^{\frac{1+3x^2}{x+5}}.$$

$$27 \text{ а) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^4 + 4x}{(x+1)^2 - (x-1)^2}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 4} \frac{\sqrt[3]{16x} - 4}{\sqrt{x+4} - \sqrt{2x}}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{3x^3 - 2x + 5}{2x^2 + 4x - 3};$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin 3x - \sin 5x}{1 - \cos \sqrt{x}}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow 0} \left(\cos \frac{x}{2} \right)^{\frac{2x^2-1}{\sin^2 x}}.$$

$$28 \text{ а) } \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^3 + x^2 + 5x - 7}{2x^3 - x - 1}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow \infty} (\sqrt{x^3 + x} - \sqrt{x^3 - x}) \cdot x;$$

$$\text{в) } \lim_{x \rightarrow 3} \frac{tg(x^2 + 3x - 18)}{x - 3}; \text{ г) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos 2x - \cos 4x}{x \cdot \sin 3x}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x^2 - 2x + 7}{x^2 + 7x - 1} \right)^x.$$

$$29 \text{ а) } \lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^2 + x - 12}{x^3 + 2x - 33}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^3 + x - 2}{\sqrt[3]{21x - 20} - \sqrt[3]{-5x + 6}}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{0,0001x^3 + \sqrt{x^7 + 1}}{10000 - x^3 \sqrt{x + 4}};$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow 3} \frac{1 + \cos 3\pi x}{\sin^2 \pi x}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow 3} (10 - 3x)^{\frac{1}{tg \pi x}}.$$

$$30 \text{ а) } \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 + 4x - 12}{x^3 + x - 10}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{x+1} - \sqrt{1-x}}{x}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow \infty} (\sqrt{x^2 + 7x - 4} - \sqrt{x^2 + 3});$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow \pi} \frac{\sin x - tg x}{x^3}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{5x-1}{5x+1} \right)^{\frac{1+x^2}{x-2}}.$$

$$31 \text{ а) } \lim_{x \rightarrow 2} \frac{4 + 6x - 2x^3}{6 - 13x + 5x^2}; \text{ б) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{x+4} - 2}{\sqrt[3]{x+8} - 2}; \text{ в) } \lim_{x \rightarrow -2} \frac{\sin(3(x^2 + x - 2))}{\sin(x+2)};$$

$$\text{г) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{(1+x)^{1/3} - (1-x)^{1/3}}{\sqrt{1-\cos x}}; \text{ д) } \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{5-2x}{11-2x} \right)^{\frac{1+3x^2}{x}}.$$

Завдання 2 Диференціальне числення функцій однієї змінної

Задача 1

Продиференціювати задані функції.

У пунктах “а” – “д” знайти похідну y' ;

у пункті “е” знайти першу і другу похідні y' і y'' , диференціал функції dy ;

у пункті “ж” знайти $y' = \frac{dy}{dx}$, $y'' = \frac{d^2 y}{dx^2}$.

(див. [8], с.12-19, [10], с.23-26.)

Варіанти завдань

$$1 \text{ а) } y = \left(1 + \frac{1}{\sqrt[3]{x}} \right)^3 + \sqrt[4]{(2x^2 - 1)^5}; \quad \text{д) } e^x \sin y - e^{-y} \cos x = 0;$$

$$\text{б) } y = \frac{\arccos x^3}{\sqrt{1 + 2 \sin^8 x^4}} + 2^{\cos x} \cdot tg x; \quad \text{е) } y = e^{x^2};$$

$$\text{B)} y = \ln^5(e^{2x} + 1) - 2 \operatorname{arctg}^4(e^x);$$

$$\text{Г)} y = (\cos x)^{\sin^4 x}.$$

$$\text{Ж)} \begin{cases} x = \cos 3t, \\ y = \ln \sin 3t. \end{cases}$$

$$2 \text{ а)} y = (2+x)\sqrt{3-x} + \frac{7}{(2x-3)^4};$$

$$\text{б)} y = \ln^4(\arcsin^2 5x) + 4^{-\sin x} \cdot \operatorname{ctg} 3x;$$

$$\text{B)} y = \ln^3(x + \sqrt{4+x^2});$$

$$\text{Г)} y = (\operatorname{arctg} x^4)^{x^2+1}.$$

$$\text{Д)} xy = \operatorname{arctg} \frac{x}{y};$$

$$\text{е)} y = (\arcsin x)^2;$$

$$\text{Ж)} \begin{cases} x = 3 \cos t \\ y = 3 \sin t \end{cases}$$

$$3 \text{ а)} y = \frac{\sqrt{2x^2 - 2x + 1}}{x} + \frac{3}{(7x-2)^5};$$

$$\text{б)} y = 4 \arcsin^3(\ln^2 x);$$

$$\text{B)} y = 4^{-x} \cdot \ln^5(x^2 - 1);$$

$$\text{Г)} y = (\operatorname{tg} x)^{x^2+3}.$$

$$\text{Д)} \ln x + e^{-y/x} = 5;$$

$$\text{е)} y = (1+x^2) \operatorname{arctg} x;$$

$$\text{Ж)} \begin{cases} x = t - \sin t \\ y = 1 - \cos t \end{cases}$$

$$4 \text{ а)} y = \sqrt[5]{x + \sqrt{x}} - \frac{2}{(4x-5)^6};$$

$$\text{б)} y = \arcsin^2\left(\frac{x}{\sqrt{1+x^2}}\right)^3 + \operatorname{tg}^3 2x;$$

$$\text{B)} y = \sqrt{\ln^4 x + 1} + \ln^5(\sqrt{x} + 1)^3;$$

$$\text{Г)} y = (\arccos 5x)^{x^3+2}.$$

$$\text{Д)} 3^x + 3^y = \sin y;$$

$$\text{е)} y = \sqrt{1+x^2};$$

$$\text{Ж)} \begin{cases} x = t - \cos^2 t \\ y = \sin^2 t \end{cases}$$

$$5 \text{ а)} y = \frac{1}{8} \cdot \frac{x^8}{(1-x^2)^4} + \sqrt[5]{(7-12x^2)^3};$$

$$\text{б)} y = \sqrt[4]{1 + \cos^2 x^3} - \arcsin^3 2x;$$

$$\text{B)} y = \ln^7 \frac{1 + \sqrt{x^2 + 1}}{x};$$

$$\text{Г)} y = (\operatorname{arctg} x)^{1/x}.$$

$$\text{Д)} x = y + \operatorname{arctg} y;$$

$$\text{е)} y = \operatorname{tg} x;$$

$$\text{Ж)} \begin{cases} x = \ln t \\ y = t^2 - 1 \end{cases}$$

$$6 \text{ а)} y = x\sqrt{x^2-1} - \frac{5}{(2x^2-3x+7)^4};$$

$$\text{б)} y = 5 \sin^4 x^3 + \cos^4 x + \operatorname{arctg}^5 3x;$$

$$\text{B)} y = \ln \sqrt{\frac{1+2x}{1-2x}} + e^{-\cos^2 3x};$$

$$\text{Г)} y = (\operatorname{tg} x)^{\sqrt{x}}.$$

$$\text{Д)} x^3 = \frac{x-y}{x+y};$$

$$\text{е)} y = x^3 e^x;$$

$$\text{Ж)} \begin{cases} x = t^3 \\ y = \ln t^2 \end{cases}$$

7 а) $y = \left(\frac{1+x^2}{1-x}\right)^3 + \sqrt[4]{(3x^2-1)^5}$;   д) $e^x + e^y - 2^{xy} - 1 = 0$;

б) $y = \sin x^4 \cdot \cos^3 x^2 + \arcsin^3 2x$;

е) $y = e^{-x^2}$;

в) $y = \ln^3 \frac{\sqrt{x^2+2x}}{x+1}$;

ж) $\begin{cases} x = t \cos t \\ y = t \sin t \end{cases}$.

г) $y = (\sin 5x)^{\frac{1}{\ln x}}$.

8 а) $y = \sqrt{x+2\sqrt{x} + \frac{3}{(5x^2+2x-1)^2}}$;

д) $x \sin y + y \sin x = 0$;

б) $y = \arctg^2 \frac{1+x}{1-x} + \text{ctg}^3 4x$;

е) $y = \text{ctg} x$;

в) $y = \ln \sqrt{\frac{1+\sin x}{1-\sin x}} + e^{\text{tg} x}$;

ж) $\begin{cases} x = \arcsin t \\ y = \sqrt{1-t^2} \end{cases}$.

г) $y = (\cos 3x^2)^{\ln x}$.

9 а) $y = \frac{3}{\sqrt[3]{x}} - \frac{2}{\sqrt{x}} + \sqrt[7]{(8x-3)^5}$;

д) $x^4 + y^4 = x^2 y^2$;

б) $y = \arctg^5 \sqrt{4x^2-1} + \text{ctg}^7 x^3$;

е) $y = \arcsin \frac{x}{2}$;

в) $y = \ln^4 (\sin x^3 + \sqrt{1+\sin^2 5x})$;

ж) $\begin{cases} x = \ln(1+t^2) \\ y = t^2 \end{cases}$.

г) $y = (\ln 7x)^{1/x}$.

10 а) $y = (1-2\sqrt{x})^4 + \frac{4}{(7x^2-3x+2)^3}$;

д) $3^x + 3^y = \cos y$;

б) $y = \sin^5 \sqrt{1+x^2} + \arctg^4 3x$;

е) $y = \arccos^2 x^4$;

в) $y = \ln^4 \arccos^3 2x$;

ж) $\begin{cases} x = e^{-3t} \\ y = e^{3t} \end{cases}$.

г) $y = (\sin x)^{\sqrt{x}}$.

11 а) $y = \sqrt[3]{7+5x} + \frac{3}{(5x-4)^6}$;

д) $y = 5x + \arctg y$;

б) $y = \arcsin^3 \frac{2}{x^4} + \arctg 5x^2$;

е) $y = \frac{5}{x+3}$;

в) $y = \ln^5 (x - 2^{-3x})$;

ж) $\begin{cases} x = \ln t \\ y = \frac{1}{1-t} \end{cases}$.

г) $y = (\sin 3x)^{\arccos x}$.

12 а) $y = \frac{x^3}{\sqrt{1-x^4}}$;

д) $\sin(xy) + \cos y = 0$;

б) $y = \arcsin^5 \frac{x^2-1}{x^2} + \arctg^3 4x$;

е) $y = \sqrt{4-x^2}$;

$$\text{B)} y = \ln^7 \frac{\sqrt{1-x^2}}{3x};$$

$$\text{Г)} y = (\text{ctg} 2x^3)^{\sin^2 x}.$$

$$\text{Ж)} \begin{cases} x = \text{arctg} t \\ y = \frac{t^2}{2} \end{cases}.$$

$$13 \text{ а)} y = \frac{2}{2x-1} - \frac{1}{x} - 4\sqrt[4]{(1+3x^2)^3};$$

$$\text{б)} y = \sqrt{\text{arctg} x^3 - \arcsin^5(x^2+1)};$$

$$\text{B)} y = \ln^2(x^4 - \sin^3 x^5);$$

$$\text{Г)} y = (\text{tg}(2x+1))^{3/x}.$$

$$\text{Д)} y^2 = x \sin y;$$

$$\text{е)} y = \sqrt{\text{tg} 3x};$$

$$\text{Ж)} \begin{cases} x = \cos 2t \\ y = \sin^2 t \end{cases};$$

$$14 \text{ а)} y = \sqrt[5]{\frac{x+2}{x-2}} - \frac{4}{(5x+2)^3};$$

$$\text{б)} y = \sin^2 x^3 + \arccos^3 5x;$$

$$\text{B)} y = \sqrt[3]{\ln^2 x + 5} + \ln^5 \text{tg} x^3;$$

$$\text{Г)} y = (\text{tg}(x^2+4))^{\sin x^2}.$$

$$\text{Д)} x \ln y + \frac{y^2}{x} = 3;$$

$$\text{е)} y = e^{\sqrt{x}};$$

$$\text{Ж)} \begin{cases} x = 5t^4 + t \\ y = \ln t \end{cases};$$

$$15 \text{ а)} y = \frac{1}{10x^5} - \frac{1}{4x^4} + \sqrt[5]{(3x+4x^2)^3};$$

$$\text{б)} y = \text{tg}^3 2x \cdot \arcsin x^5;$$

$$\text{B)} y = \frac{1}{2} \ln^5 \text{tg}^2 x + \ln^4 \cos(x^3+2);$$

$$\text{Г)} y = \left(\frac{x}{x+5}\right)^x.$$

$$\text{Д)} y \cos y - \cos(x-y) = 0;$$

$$\text{е)} y = xe^{x^2};$$

$$\text{Ж)} \begin{cases} x = \cos^3 t \\ y = \sin^3 t \end{cases};$$

$$16 \text{ а)} y = \frac{1}{x - \sqrt{4+x^2}} + \sqrt[3]{5+4x-x^2};$$

$$\text{б)} y = \text{arctg}^2\left(\frac{1}{x} + 5x\right)^3 + \sin^2 3x;$$

$$\text{B)} y = \ln^7 \sin^5(2x^3+9);$$

$$\text{Г)} y = (\cos 5x)^{\sin \sqrt{x}}.$$

$$\text{Д)} x + \sqrt{xy} + y = 5;$$

$$\text{е)} y = \frac{1}{1+x^3};$$

$$\text{Ж)} \begin{cases} x = a(t - \sin t) \\ y = a(1 - \cos t) \end{cases};$$

$$17 \text{ а)} y = \frac{5}{(x^2-x+1)^4} + \sqrt[3]{(5x-7)^2};$$

$$\text{б)} y = \sin^3(\cos^5 4x) + \arcsin^3 2x;$$

$$\text{B)} y = \frac{1}{\ln^5(x^2+1)} + e^{\text{arctg} \sqrt{x}};$$

$$\text{Г)} y = (\cos 3x)^{\arcsin x^2}.$$

$$\text{Д)} x^2 - 2xy + y^3 = 1;$$

$$\text{е)} y = \frac{1}{7 + \sqrt{x}};$$

$$\text{Ж)} \begin{cases} x = \text{arctg} t \\ y = \ln(1+t^2) \end{cases};$$

- 18 а) $y = \frac{\sqrt{x^2 + 7}}{4x} + \frac{5}{(4x - 7)^4}$;   Д) $x^2 + 3xy + y^3 + 1 = 0$;
 б) $y = \frac{\arcsin^2(x + 5)}{\arccos x^3} + \operatorname{tg}^6 2x$;   е) $y = \sqrt{1 - x^2} \arcsin x$;
 в) $y = \frac{1}{3} \ln^3 \left(\frac{x^2 - 2x + 1}{x^2 + x + 1} \right)^4$;   ж) $\begin{cases} x = \ln t \\ y = t^3 \end{cases}$;
 г) $y = (\sin(x^2 + 3))^{5x}$.
- 19 а) $y = \frac{3}{x^2(x - 2)} - \sqrt[5]{(3x^2 + 4x)^7}$;   Д) $y^3 - 3y + 10x = 0$;
 б) $y = (\arcsin^5 x^3 + 2x^2)^7 + 5x^2$;   е) $y = \log_7 x$;
 в) $y = x \ln^2(2x + 5) + e^{\operatorname{ctg} x}$;   ж) $\begin{cases} x = 2 \cos t \\ y = \sin t \end{cases}$;
 г) $y = (\operatorname{tg}(x^2 + 7))^{\sin x^3}$.
- 20 а) $y = \left(\sqrt{x} + \frac{1}{\sqrt{x}} \right)^{16} + \frac{7}{(5 - 4x^2)^3}$;   Д) $y = \cos(x + y)$;
 б) $y = \frac{\cos x}{\ln \sin x} + 2^{\operatorname{tg} x} \cdot \operatorname{arctg}^5 3x$;   е) $y = \ln(x + \sqrt{1 + x^2})$;
 в) $y = e^{-x^2} \ln^6(x - 2x^2) + \ln^2 \operatorname{tg}(x^2 + 1)$;   ж) $\begin{cases} x = \ln t \\ y = 1/t \end{cases}$;
 г) $y = (\cos^2 x)^{\ln^5 x}$.
- 21 а) $y = x^6 \sqrt{4 - x^2} - \frac{8}{(4x^2 - 7)^5}$;   Д) $x - y + 7 \cos y = 0$;
 б) $y = e^{\cos x^5} \sin^7 x + \operatorname{arctg} 7x$;   е) $y = e^{\operatorname{arctg} x}$;
 в) $y = \ln^5 \left(1 + \frac{1}{\cos x^4} \right) + \ln^5 \operatorname{tg} x^4$;   ж) $\begin{cases} x = e^{-2t} \\ y = e^{-3t} \end{cases}$;
 г) $y = (\operatorname{tg} 7x^4)^{\sqrt{3x + 1}}$.
- 22 а) $y = \frac{x}{\sqrt[3]{x^2 + 1}} + \frac{5}{(2x^2 + 4x - 1)^3}$;   Д) $5^x + 5^y = 5^{x + y}$;
 б) $y = \frac{2 \sin^2 x}{\cos 2x} + 2^{-x} \cdot \operatorname{arctg}^3 4x$;   е) $y = \frac{x}{x^2 - 1}$;
 в) $y = \frac{\ln^4 \sin x}{\ln \cos^7 x} + 2^{\operatorname{tg}^4 x}$;   ж) $\begin{cases} x = e^{-t} \\ y = t^3 \end{cases}$;
 г) $y = (\sin(x^2 + 2))^{3 \cos x}$.
- 23 а) $y = \frac{x}{7\sqrt{49 + x^2}} - \frac{4}{(2x - 7)^6}$;   Д) $xy^2 - y \ln x = 3$;
 б) $y = \frac{3 \cos x}{\sqrt{\cos 2x}} + e^{-\cos x} \cdot \operatorname{arctg} 7x^5$;   е) $y = \sqrt{2x - x^2}$;
 в) $y = \ln^8(3 + x + \sqrt{6x + x^2})$;   ж) $\begin{cases} x = \arccos \sqrt{t} \\ y = \sqrt{t - t^2} \end{cases}$;

$$\Gamma) y = (\operatorname{arctg} 5x)^{1/x}.$$

$$24 \text{ а) } y = x^5 \cdot \sqrt[3]{x^6 - 8} - \frac{6}{(2x^2 - 5)^3};$$

$$\text{б) } y = e^{\cos^2 x} \sin x^3 + \operatorname{arctg}^3 2x;$$

$$\text{в) } y = \ln^5 \left(1 + \frac{1}{\cos x} \right);$$

$$\Gamma) y = (\cos 5x)^{\operatorname{arctg} \sqrt{x}}.$$

$$\text{д) } e^{2x} + e^{3y} = 7xy;$$

$$\text{е) } y = \cos e^x + \sin e^x;$$

$$\text{ж) } \begin{cases} x = 2 \cos t \\ y = \sin t \end{cases};$$

$$25 \text{ а) } y = \frac{5}{\sqrt[5]{x^3}} + \frac{\sqrt[3]{x^2}}{7} + \frac{(x^3 - 2)^4}{3};$$

$$\text{б) } y = \sqrt{\sin \sqrt{x}} + 2^{\cos x} \cdot \operatorname{arctg} 5x^3;$$

$$\text{в) } y = \frac{\ln^2(3x+1)}{\cos 3x^4};$$

$$\Gamma) y = (\cos 3x)^{1/x}.$$

$$\text{д) } x + y + 7 \cos y = 0;$$

$$\text{е) } y = e^{\arcsin x};$$

$$\text{ж) } \begin{cases} x = e^{2t} \\ y = e^{3t} \end{cases};$$

$$26 \text{ а) } y = \frac{5 + \sqrt{x}}{5 - \sqrt{x}} + \frac{4}{(3x - 5)^2};$$

$$\text{б) } y = \cos^3 4x \cdot \operatorname{arctg}^5 6x;$$

$$\text{в) } y = \ln^7(\sqrt{x} + \sqrt{x+1}) + \frac{\ln^3 x}{\operatorname{ctg}(x-3)};$$

$$\Gamma) y = (\sin x)^{\ln 5x}.$$

$$\text{д) } x + y + e^y \operatorname{arctg} x = 0;$$

$$\text{е) } y = e^{\arccos x};$$

$$\text{ж) } \begin{cases} x = \cos 2t \\ y = \sin 3t \end{cases};$$

$$27 \text{ а) } y = \frac{x^5}{\sqrt{10 - 8x^4}} + \frac{1}{(6x - 1)^3};$$

$$\text{б) } y = \sqrt[3]{1 + \operatorname{tg}^2 \left(x + \frac{1}{x} \right)} + \arccos^5 7x;$$

$$\text{в) } y = 2^{\sqrt{\sin x}} + \ln^3 \operatorname{tg} x^2;$$

$$\Gamma) y = (\sqrt{4x+3})^{\operatorname{arctg} 3x}.$$

$$\text{д) } (x+y) \cos x + \sin(xy) = 0;$$

$$\text{е) } y = (x + \sqrt{x^2 + 1})^8;$$

$$\text{ж) } \begin{cases} x = (1 + \cos t)t \\ y = (1 - \cos t)t^2 \end{cases};$$

$$28 \text{ а) } y = \sqrt{x\sqrt{x}} + \frac{7}{(1 - 8x^2)^3};$$

$$\text{б) } y = \arcsin^5 \frac{2x}{1+x^2} + 3^{\operatorname{tg} x};$$

$$\text{в) } y = \log_5^3(x + \sqrt{x^2 + 9});$$

$$\Gamma) y = (x^2 + 4)^{\cos^5 x}.$$

$$\text{д) } \sin(x+y) = \cos(x+y);$$

$$\text{е) } y = \log_7 x;$$

$$\text{ж) } \begin{cases} x = 1/t \\ y = t^3 + t^2 + 1 \end{cases};$$

$$29 \text{ а) } y = \sqrt[5]{\frac{1}{\sqrt{x+1}}} + \frac{3}{(7x^3 - x^2 - 4)^2};$$

$$\text{б) } y = \arccos^3 \frac{2-x}{x\sqrt{2}} + e^{-\operatorname{tg}^2 x};$$

$$\text{д) } \operatorname{arctg} y = x + y;$$

$$\text{е) } y = \ln(5x+9);$$

$$\text{В)} y = \ln^4 \frac{x^2}{\sqrt{1-9x^4}};$$

$$\text{Г)} y = (\operatorname{tg} x)^{(x^3+2)}.$$

$$\text{Ж)} \begin{cases} x = t - \sin t \\ y = \cos t \end{cases};$$

$$30 \text{ а)} y = x\sqrt{1-x^4} - \frac{8}{(6x^2+3x-7)^3};$$

$$\text{б)} y = 3^{\cos x} \cdot \arcsin^2 3x;$$

$$\text{В)} y = \ln^5(1+\cos^2 x) + e^{-\sin 2x};$$

$$\text{Г)} y = (\operatorname{tg} x)_{\sin x}^{\frac{1}{\sin x}}.$$

$$\text{Д)} 3y^2 x = e^{y/x};$$

$$\text{е)} y = \frac{x-3}{x+4};$$

$$\text{Ж)} \begin{cases} x = \cos^5 t \\ y = \sin^5 t \end{cases};$$

$$31 \text{ а)} y = x^2 \cdot \sqrt[3]{1+x} + \frac{3}{(8x-5)^7};$$

$$\text{б)} y = 4^{-\sin x} \cdot \operatorname{arctg}^2 3x;$$

$$\text{В)} y = \frac{x}{\sin^5(x^2+3)} + \ln^3 \cos^2 4x;$$

$$\text{Г)} y = (\sin 3x)^{1/x}.$$

$$\text{Д)} 5y^3 x = \cos(xy);$$

$$\text{е)} y = \ln(10x+1);$$

$$\text{Ж)} \begin{cases} x = t + \sin t \\ y = -\cos t \end{cases};$$

Задача 2

Знайти границі, використовуючи правило Лопіталя:

$$\text{а)} \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 - 1 + \ln x}{e^x - e};$$

$$\text{б)} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln x}{\operatorname{ctg} x};$$

$$\text{в)} \lim_{x \rightarrow +\infty} x^3 e^{-x};$$

$$\text{г)} \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{\sin^2 x} - \frac{1}{x^2} \right);$$

$$\text{д)} \lim_{x \rightarrow 0} (\cos 2x)^{\frac{3}{x^2}}.$$

Розкриття невизначеностей типу $\left\{ \frac{0}{0} \right\}$ та $\left\{ \frac{\infty}{\infty} \right\}$ за допомогою правила Лопіталя..

Теорема (правило Лопіталя). Якщо функції $f(x)$ та $g(x)$:

1) неперервні, диференційовані та $g'(x) \neq 0$ в деякому околі точки $x = a$;

2) прямують до нуля (або $\pm \infty$) при $x \rightarrow a$;

3) існує границя $\lim_{x \rightarrow a} \frac{f'(x)}{g'(x)}$ (скінчена або нескінченна, рівна $+\infty$ або $-\infty$),

то існує і $\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)}$, причому $\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{g(x)} = \lim_{x \rightarrow a} \frac{f'(x)}{g'(x)}$.

Правило Лопіталя справедливе і при $a = \pm\infty$. Правило Лопіталя може застосовуватись повторно. На кожному етапі застосування слід користуватись спрощуючими тотожними перетвореннями, а також комбінувати це правило з будь-якими іншими способами обчислення границь.

Розкриття невизначеностей типу $\{0 \cdot \infty\}$ та $\{\infty - \infty\}$.

У цих випадках слід алгебраїчно перетворити дану функцію так, щоб привести її до визначеностей типу $\left\{\frac{0}{0}\right\}$ або $\left\{\frac{\infty}{\infty}\right\}$, а далі використовувати правило Лопіталя:

а) нехай $f(x) \rightarrow 0, g(x) \rightarrow \infty$ при $x \rightarrow a$. Перетворимо $f(x) \cdot g(x)$ таким чином: $f \cdot g = \frac{f}{\frac{1}{g}}$ або $f \cdot g = \frac{g}{\frac{1}{f}}$. Тоді маємо невизначеність типу

$\left\{\frac{0}{0}\right\}$ або $\left\{\frac{\infty}{\infty}\right\}$ при $x \rightarrow a$;

б) нехай $f(x) \rightarrow +\infty, g(x) \rightarrow +\infty$ при $x \rightarrow a$. Перетворимо вираз $f(x) - g(x)$ таким чином: $f - g = \frac{1}{\frac{1}{f}} - \frac{1}{\frac{1}{g}} = \frac{\frac{1}{f} - \frac{1}{g}}{\frac{1}{f} \cdot \frac{1}{g}}$. Маємо невизначеність

типу $\left\{\frac{0}{0}\right\}$ при $x \rightarrow a$.

Розкриття невизначеностей типу $\{1^\infty\}, \{\infty^0\}, \{0^0\}$.

У всіх трьох випадках розглядаємо границі виразу $(f(x))^{g(x)}$ при $x \rightarrow a$, причому:

якщо $f \rightarrow 1, g \rightarrow \infty$, маємо невизначеність типу $\{1^\infty\}$;

якщо $f \rightarrow \infty, g \rightarrow 0$, маємо невизначеність типу $\{\infty^0\}$;

якщо $f \rightarrow 0, g \rightarrow 0$, маємо невизначеність типу $\{0^0\}$.

Перетворимо вираз $(f(x))^{g(x)}$ таким чином:

$\lim_{x \rightarrow a} f^g = \lim_{x \rightarrow a} e^{g \ln f} = e^{\lim_{x \rightarrow a} g \ln f}$. У всіх трьох випадках вираз $g \ln f$ при $x \rightarrow a$

представляє невизначеність типу $\{0 \cdot \infty\}$. До такого ж результату приходимо, якщо попередньо прологарифмуємо ліву та праву частини рівності: $y = f^g$; $\ln y = g \ln f \Rightarrow y = e^{g \ln f}$ або $f^g = e^{f \ln f}$.

Отже, розв'яжемо приклади. Знайти границі, використовуючи правило Лопіталя:

$$\text{a) } \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 - 1 + \ln x}{e^x - e} = \left\{ \frac{0}{0} \right\} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{2x + \frac{1}{x}}{e^x} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{2x^2 + 1}{xe^x} = \frac{3}{e};$$

$$\begin{aligned} \text{б) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln x}{\operatorname{ctg} x} &= \left\{ \frac{\infty}{\infty} \right\} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{1}{x}}{\frac{1}{\sin^2 x}} = - \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin^2 x}{x} = \left\{ \frac{0}{0} \right\} = \\ &= - \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2}{x} = - \lim_{x \rightarrow 0} x = 0; \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{в) } \lim_{x \rightarrow +\infty} x^3 e^{-x} &= \{0 \cdot \infty\} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^3}{e^x} = \left\{ \frac{\infty}{\infty} \right\} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{3x^2}{e^x} = \left\{ \frac{\infty}{\infty} \right\} = \\ &= 3 \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x}{e^x} = \left\{ \frac{\infty}{\infty} \right\} = 6 \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1}{e^x} = 0; \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{г) } \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{\sin^2 x} - \frac{1}{x^2} \right) &= \{ \infty - \infty \} = \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{x^2 - \sin^2 x}{x^2 \sin^2 x} \right) = \left\{ \frac{0}{0} \right\} = \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{x^2 - \sin^2 x}{x^4} \right) = \left\{ \frac{0}{0} \right\} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2x - \sin 2x}{4x^3} = \frac{1}{4} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2 - \cos 2x \cdot 2}{3x^2} = \\ &= \frac{1}{6} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \cos 2x}{x^2} = \left\{ \frac{0}{0} \right\} = \frac{1}{6} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2 \sin 2x}{2x} = \frac{1}{6} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2x}{x} = \frac{1}{3}; \end{aligned}$$

$$\text{д) } \lim_{x \rightarrow 0} (\cos 2x)^{\frac{3}{x^2}} = \{1^\infty\} = \lim_{x \rightarrow 0} e^{\frac{3}{x^2} \ln \cos 2x} = \left\{ e^{\frac{0}{0}} \right\} = e^{3 \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln \cos 2x}{x^2}} = e^{3A}.$$

Знайдемо границю $A = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln \cos 2x}{x^2}$ за правилом Лопітала:

$$A = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln \cos 2x}{x^2} = \left\{ \frac{0}{0} \right\} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{1}{\cos 2x} \cdot (-\sin 2x) \cdot 2}{2x} = 2 \lim_{x \rightarrow 0} \frac{-2x}{2x} = -2.$$

Отже, $\lim_{x \rightarrow 0} (\cos 2x)^{\frac{3}{x^2}} = e^{3 \cdot (-2)} = e^{-6}$.

Варіанти завдань

1 а) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\operatorname{tg} x - x}{x - \sin x};$

б) $\lim_{x \rightarrow 0} x^{\sin x}.$

2 а) $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{e^x}{x^3};$

б) $\lim_{x \rightarrow 0+0} x^{4+\ln x}.$

3 а) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x - \arcsin x}{\sin^3 x};$

б) $\lim_{x \rightarrow 1} x^{\frac{1}{1-x}}.$

- 4 a) $\lim_{x \rightarrow a} \frac{\sin x - \sin a}{x - a}$;
- 5 a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x + \sin x - 1}{\ln(1+x)}$;
- 6 a) $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{e^x + e^{-x}}{e^x - e^{-x}}$;
- 7 a) $\lim_{x \rightarrow 0+0} \frac{\ln \sin 3x}{\ln \sin x}$;
- 8 a) $\lim_{x \rightarrow 0+0} \frac{\ln \operatorname{tg} 7x}{\ln \operatorname{tg} 2x}$;
- 9 a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x - \sin x}{x^3}$;
- 10 a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x - \operatorname{arctg} x}{x^3}$;
- 11 a) $\lim_{x \rightarrow +\infty} x^2 e^{-x}$;
- 12 a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x - e^{-x}}{\sin x}$;
- 13 a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{3^x - 7^x}{x}$;
- 14 a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+x)}{\operatorname{arctg} x}$;
- 15 a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x - e^{-x}}{\ln(1+x)}$;
- 16 a) $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\ln x}{x^3}$;
- 17 a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^{3x} - 3x - 1}{\sin^2 5x}$;
- 18 a) $\lim_{x \rightarrow 0+0} \frac{\ln x}{1 + 2 \ln \sin x}$;
- 19 a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^{2x} - 1}{\sin 7x}$;
- 20 a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \cos ax}{1 - \cos bx}$;
- 21 a) $\lim_{x \rightarrow +0} \frac{\ln x}{\ln \sin x}$;
- 22 a) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\pi - 2 \operatorname{arctg} x}{e^{3/x} - 1}$;
- 23 a) $\lim_{x \rightarrow 1} \sin(x-1) \operatorname{tg} \frac{\pi x}{2}$;
- 24 a) $\lim_{x \rightarrow +0} x^2 \ln x$;
- б) $\lim_{x \rightarrow 1} \left(\operatorname{tg} \frac{\pi x}{4} \right)^{\operatorname{tg} \frac{\pi x}{2}}$.
- б) $\lim_{x \rightarrow 0+0} (c \operatorname{tg} x)^{1/\ln x}$.
- б) $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{x} \right)^{\operatorname{tg} x}$.
- б) $\lim_{x \rightarrow 0} (c \operatorname{tg} x)^{\sin x}$.
- б) $\lim_{x \rightarrow +\infty} x^{1/x}$.
- б) $\lim_{x \rightarrow \pi/2} (\operatorname{tg} x)^{2x-\pi}$.
- б) $\lim_{x \rightarrow 0} x^{\frac{1}{\ln(e^x - 1)}}$.
- б) $\lim_{x \rightarrow 0} (\sin x)^{\operatorname{tg} x}$.
- б) $\lim_{x \rightarrow 0} (\arcsin x)^{\operatorname{tg} x}$.
- б) $\lim_{x \rightarrow 0} (e^x + x)^{1/x}$.
- б) $\lim_{x \rightarrow \pi/2} (\cos x)^{\frac{\pi}{2}-x}$.
- б) $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{\sin x}{x} \right)^{1/x^2}$.
- б) $\lim_{x \rightarrow 0} (\cos 2x)^{3/x^2}$.
- б) $\lim_{x \rightarrow 0} (\cos 5x)^{4/x^2}$.
- б) $\lim_{x \rightarrow +\infty} (\ln x)^{1/x}$.
- б) $\lim_{x \rightarrow 1} (2-x)^{\operatorname{tg} \frac{\pi x}{2}}$.
- б) $\lim_{x \rightarrow 1} x^{\frac{7}{x-1}}$.
- б) $\lim_{x \rightarrow 1} x^{\frac{9}{x^2-1}}$.
- б) $\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{\operatorname{tg} x}{x} \right)^{\frac{1}{x^2}}$.
- б) $\lim_{x \rightarrow \pi/4} (\operatorname{tg} x)^{\operatorname{tg} 2x}$.
- б) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\cos \frac{7}{x} \right)^x$.

$$25 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow a+0} \frac{\ln(x-a)}{\ln(e^x - e^a)};$$

$$26 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow +0} \frac{\ln x}{\operatorname{ctg} x};$$

$$27 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow \pi/2} \frac{\operatorname{tg} x}{\operatorname{tg} 3x};$$

$$28 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\ln x}{\sqrt[3]{x}};$$

$$29 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow 1} \frac{1-x}{\sin \pi x};$$

$$30 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x \cos x - \sin x}{x^3};$$

$$31 \text{ a) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^{\operatorname{tg} x} - e^x}{\operatorname{tg} x - x};$$

$$\text{б) } \lim_{x \rightarrow +0} x^{\frac{6}{1+2 \ln x}}.$$

$$\text{б) } \lim_{x \rightarrow +0} (\operatorname{ctg} 2x)^{\frac{1}{\ln x}}.$$

$$\text{б) } \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{\sin x}{x} \right)^{\frac{1}{1-\cos x}}.$$

$$\text{б) } \lim_{x \rightarrow 0} (e^{2x} + x)^{1/x}.$$

$$\text{б) } \lim_{x \rightarrow \pi/2} (\pi - 2x)^{\cos x}.$$

$$\text{б) } \lim_{x \rightarrow \infty} (x + 2^x)^{1/x}.$$

$$\text{б) } \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x^2 + 1}{x^2 + 5} \right)^x.$$

Задача 3

Дослідити функції методами диференціального числення та побудувати ескізи їх графіків [8, с. 21-28, 10, с. 27-29].

Варіанти завдань

$$1 \text{ a) } y = x^2 + \frac{2}{x};$$

$$2 \text{ a) } y = \frac{x}{x^2 - 4};$$

$$3 \text{ a) } y = \frac{6x^2 - x^4}{9};$$

$$4 \text{ a) } y = \frac{x^2 - 2x + 2}{x - 1};$$

$$5 \text{ a) } y = \frac{1}{x^2 + 3};$$

$$6 \text{ a) } y = \frac{3x^4 + 1}{x^3};$$

$$7 \text{ a) } y = \frac{x^4 - 3}{x};$$

$$8 \text{ a) } y = \frac{8}{x^2 - 4};$$

$$9 \text{ a) } y = \frac{16}{x^2(x-4)};$$

$$\text{б) } y = e^{-1/x}.$$

$$\text{б) } y = x - \ln(x+1).$$

$$\text{б) } y = \ln(x^2 + 1).$$

$$\text{б) } y = (x+1)e^{2x}.$$

$$\text{б) } y = (x-1)e^{3x+1}.$$

$$\text{б) } y = \frac{\ln x}{x}.$$

$$\text{б) } y = x^2 e^{-x^2}.$$

$$\text{б) } y = x e^{-x}.$$

$$\text{б) } y = x + \frac{\ln x}{x}.$$

10 a) $y = \frac{x}{5+x^2}$;

11 a) $y = x^2 + \frac{1}{x^2}$;

12 a) $y = \frac{x^3}{3-x^2}$;

13 a) $y = \frac{2x}{1-x^2}$;

14 a) $y = \frac{1}{x} + 4x^2$;

15 a) $y = x + \frac{4}{x+2}$;

16 a) $y = \frac{x^4}{x^3-1}$;

17 a) $y = \frac{4}{x} + \frac{1}{x^4}$;

18 a) $y = \frac{3}{x} - \frac{1}{x^3}$;

19 a) $y = 2 + \frac{12}{x^2-4}$;

20 a) $y = (x^2-1)^3$;

21 a) $y = \frac{5x}{4-x^2}$;

22 a) $y = \frac{x}{(x-1)^2}$;

23 a) $y = \frac{2+x}{(x+1)^2}$;

24 a) $y = \frac{x+2}{x^3}$;

25 a) $y = \frac{1-x^3}{x^2}$;

26 a) $y = \frac{4+x}{x^2}$;

27 a) $y = \frac{2x^3}{x^2+1}$;

28 a) $y = \frac{x^2}{x-1}$;

29 a) $y = x + \frac{x}{3x-1}$;

30 a) $y = x + \frac{4}{x+2}$;

31 a) $y = \frac{16}{x^2(x-4)}$;

б) $y = x^2 e^{-x}$.

б) $y = x^3 e^{-x}$.

б) $y = \frac{1}{e^x - 1}$.

б) $y = x^2 e^{-x^2/2}$.

б) $y = x + e^{-x}$.

б) $y = \frac{e^x}{x}$.

б) $y = e^{2x-x^2}$.

б) $y = \frac{x^2}{2 \ln x}$.

б) $y = \frac{1}{2} x^2 - \ln x$.

б) $y = x \ln x$.

б) $y = x^2 \ln x$.

б) $y = \frac{x^2}{\ln x}$.

б) $y = e^{\frac{1}{2-x}}$.

б) $y = e^{1/x}$.

б) $y = x^4 - 2x^2 + 3$.

б) $y = 2x^3 + 3x^2 - 5$.

б) $y = 2x^3 + 9x^2 + 12x$.

б) $y = \frac{1}{4} x^4 - 2x^3 + \frac{7}{4}$.

б) $y = \frac{2}{3} x^3 + \frac{1}{2} x^2 - 1$.

б) $y = 1 + 2x^2 - x^4$.

б) $y = 2 - 3x^3 + x^4$.

б) $y = 2x^3 - 3x^2 + 1$.

Завдання 3 Теорія функцій кількох змінних

Задача 1

Знайти частинні похідні та повний диференціал dZ функції $Z = f(x; y)$ [10, с. 15, 30; 12, с. 4-5].

$$1 \quad Z = y \ln(x^2 - y^2); \frac{\partial Z}{\partial x} = ?; \frac{\partial Z}{\partial y} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial x \partial y} = ?.$$

$$2 \quad Z = \arcsin \frac{x}{x+y}; \frac{\partial Z}{\partial x} = ?; \frac{\partial Z}{\partial y} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial x \partial y} = ?.$$

$$3 \quad Z = \frac{x^2}{2y} + \frac{x}{2} + \frac{1}{x} + \frac{1}{y}; \frac{\partial Z}{\partial x} = ?; \frac{\partial Z}{\partial y} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial x \partial y} = ?.$$

$$4 \quad Z = \frac{y}{(x^2 - y^2)^5}; \frac{\partial Z}{\partial x} = ?; \frac{\partial Z}{\partial y} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial x \partial y} = ?.$$

$$5 \quad Z = x \operatorname{arctg} \frac{y}{x}; \frac{\partial Z}{\partial x} = ?; \frac{\partial Z}{\partial y} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial x \partial y} = ?.$$

$$6 \quad Z = \frac{x^2 + y^2}{x - y}; \frac{\partial Z}{\partial x} = ?; \frac{\partial Z}{\partial y} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial x \partial y} = ?.$$

$$7 \quad Z = \ln(x^2 + y^2); \frac{\partial^2 Z}{\partial x^2} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial y^2} = ?.$$

$$8 \quad Z = \sqrt{2xy + y^2}; \frac{\partial Z}{\partial x} = ?; \frac{\partial Z}{\partial y} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial x \partial y} = ?.$$

$$9 \quad Z = \operatorname{arctg} \frac{y}{x}; \frac{\partial^2 Z}{\partial x^2} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial y^2} = ?.$$

$$10 \quad Z = e^{-\cos(x+ay)}; \frac{\partial^2 Z}{\partial x^2} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial y^2} = ?.$$

$$11 \quad Z = \ln(x^2 + xy + y^2); \frac{\partial Z}{\partial x} = ?; \frac{\partial Z}{\partial y} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial x \partial y} = ?.$$

$$12 \quad Z = x^y + y^x; \frac{\partial Z}{\partial x} = ?; \frac{\partial Z}{\partial y} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial x \partial y} = ?.$$

$$13 \quad Z = xy + xe^{\frac{y}{x}}; \frac{\partial Z}{\partial x} = ?; \frac{\partial Z}{\partial y} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial x \partial y} = ?.$$

$$14 \quad Z = \frac{2x + 3y}{x^2 + y^2}; \frac{\partial Z}{\partial x} = ?; \frac{\partial Z}{\partial y} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial x \partial y} = ?.$$

$$15 \quad Z = \ln(\sqrt{x} + \sqrt{y}); \frac{\partial Z}{\partial x} = ?; \frac{\partial Z}{\partial y} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial x \partial y} = ?.$$

$$16 \quad Z = e^{\frac{x}{2}} \cdot \sin\left(\frac{\pi}{4} - \frac{y}{2}\right); \frac{\partial Z}{\partial x} = ?; \frac{\partial Z}{\partial y} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial x \partial y} = ?.$$

$$17 \quad Z = \sqrt{x} \cdot \sin \frac{y}{x}; \frac{\partial Z}{\partial x} = ?; \frac{\partial Z}{\partial y} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial x \partial y} = ?.$$

$$18 \quad Z = (x^2 + y^2) \operatorname{tg} \frac{x}{y}; \frac{\partial Z}{\partial x} = ?; \frac{\partial Z}{\partial y} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial x \partial y} = ?.$$

$$19 \quad Z = \ln(e^x + e^y); \frac{\partial Z}{\partial x} = ?; \frac{\partial Z}{\partial y} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial x \partial y} = ?.$$

- 20 $Z = e^{-(x+3y)} \sin(x+3y); \frac{\partial^2 Z}{\partial x^2} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial y^2} = ?.$
- 21 $Z = e^{xy}; \frac{\partial^2 Z}{\partial x^2} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial y^2} = ?.$
- 22 $Z = x \ln \frac{y}{x}; \frac{\partial Z}{\partial x} = ?; \frac{\partial Z}{\partial y} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial x \partial y} = ?.$
23. $Z = \ln(x + e^{-y}); \frac{\partial^2 Z}{\partial x^2} = ?; \frac{\partial Z}{\partial y} = ?.$
- 24 $Z = \ln(x^2 + y^2 + 2x + 1); \frac{\partial^2 Z}{\partial x^2} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial y^2} = ?.$
- 25 $Z = \frac{xy}{x+y}; \frac{\partial Z}{\partial x} = ?; \frac{\partial Z}{\partial y} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial x \partial y} = ?.$
- 26 $Z = \ln \frac{x}{y} + x^3 - y^3; \frac{\partial Z}{\partial x} = ?; \frac{\partial Z}{\partial y} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial x \partial y} = ?.$
- 27 $Z = \ln(x^2 + (y+1)^2); \frac{\partial^2 Z}{\partial x^2} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial y^2} = ?.$
- 28 $Z = y \sqrt{\frac{y}{x}}; \frac{\partial^2 Z}{\partial x^2} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial y^2} = ?.$
- 29 $Z = \frac{y^2}{3x} + \arcsin(xy); \frac{\partial Z}{\partial x} = ?; \frac{\partial Z}{\partial y} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial x \partial y} = ?.$
- 30 $Z = \frac{y}{x}; \frac{\partial^2 Z}{\partial x^2} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial y^2} = ?.$
- 31 $Z = e^{xy}; \frac{\partial^2 Z}{\partial x^2} = ?; \frac{\partial^2 Z}{\partial y^2} = ?.$

Задача 2

Дослідити на екстремум задані функції [10, с.16-17, 31-32; 12, с. 7-8].

- 1 $Z = 1 + 15x - 2x^2 - xy - 2y^2.$
- 2 $Z = \frac{3}{2}x^2 + y^2 + 2xy + y.$
- 3 $Z = x^3 + 8y^3 - 6xy + 15.$
- 4 $Z = 1 + 6x - x^2 - y^2 - xy.$
- 5 $Z = x^3 + y^2 - 6xy - 39x + 18y + 20.$
- 6 $Z = 2x^3 + 2y^3 - 6xy + 5.$
- 7 $Z = 3x^3 + 3y^3 - 9xy + 10.$
- 8 $Z = x^2 + y^2 + xy + x - y + 1.$
- 9 $Z = 4x - 4y - x^2 - y^2.$
- 10 $Z = 6x - 6y - 3x^2 - 3y^2.$
- 11 $Z = x^2 + y^2 + xy - 6x - 9y.$
- 12 $Z = (x-2)^2 + 2y^2 - 10.$

- 13 $Z = (x-5)^2 + y^2 + 1.$
- 14 $Z = x^3 + y^3 - 3xy.$
- 15 $Z = 2xy - 2x^2 - 4y^2.$
- 16 $Z = x\sqrt{y} - x^2 - y + 6x + 3.$
- 17 $Z = 2xy - 5x^2 - 3y^2 + 2.$
- 18 $Z = xy(12 - x - y).$
- 19 $Z = xy - x^2 - y^2 + 9.$
- 20 $Z = 2xy - 3x^2 - 2y^2 + 10.$
- 21 $Z = x^3 + 8y^3 - 6xy + 1.$
- 22 $Z = y\sqrt{x} - y^2 - x + 6y.$
- 23 $Z = x^2 + y^2 - xy + 9x - 6y + 20.$
- 24 $Z = xy(6 - x - y).$
- 25 $Z = x^2 + y^2 - xy + x + y.$
- 26 $Z = x^2 + y^2 + xy - 2x - y.$
- 27 $Z = (x-1)^2 + 2y^2.$
- 28 $Z = xy - 3x^2 - 2y^2.$
- 29 $Z = 2(y+2)^2 + x^2.$
- 30 $Z = 2(x+y) - x^2 - y^2.$
- 31 $Z = y\sqrt{x} - 2y^2 - x + 14y.$

Задача 3

Знайти найбільше і найменше значення функції $Z = Z(x; y)$ в замкненій області D . Зробити рисунок [12, с. 8-12].

- 1 $Z = 3x + y - xy, D: y = x, y = 4, x = 0.$
- 2 $Z = xy - x - 2y, D: y = x, y = 0, x = 3.$
- 3 $Z = x^2 + 2xy + 8y - 4x, D: y = 0, y = 2, x = 0, x = 1.$
- 4 $Z = 5x^2 - 3xy + y^2, D: y = 0, y = 1, x = 0, x = 1.$
- 5 $Z = x^2 + 2xy - y^2 - 4x, D: y = 0, x - y + 1 = 0, x = 3.$
- 6 $Z = x^2 - 2x + y^2 - 2y + 8, D: y = 0, x + y = 1, x = 0.$
- 7 $Z = 2x^3 - xy^2 + y^2, D: y = 0, y = 6, x = 0, x = 1.$
- 8 $Z = 3x + 6y - x^2 - xy - y^2, D: y = 0, y = 1, x = 0, x = 1.$
- 9 $Z = x^2 - 2y^2 + 4xy - 6x - 1, D: y = 0, x + y = 3, x = 0.$
- 10 $Z = x^2 + 2xy - 10, D: y = 0, y = x^2 - 4.$
- 11 $Z = xy - 2x - y, D: y = 0, y = 4, x = 0, x = 3.$
- 12 $Z = 0,5x^2 - xy, D: y = 8, y = 2x^3.$
- 13 $Z = 3x^2 - 2x + 3y^2 - 2y + 2, D: y = 0, x + y = 1, x = 0.$
- 14 $Z = 2x^2 + 3y^2 + 1, D: y = 0, y = \sqrt{9 - \frac{9}{4}x^2}.$

- 15 $Z = x^2 - 2xy - y^2 + 4x + 1, D: y = 0, x + y = -1, x = -3.$
- 16 $Z = 3x^2 + 3y^2 - x - y + 1, D: y = 0, x - y = 1, x = 5.$
- 17 $Z = 2x^2 + 2xy - 0,5y^2 - 4x, D: y = 2x, y = 2, x = 0.$
- 18 $Z = x^2 - 2xy + 2,5y^2 - 2x, D: y = 0, y = 2, x = 0, x = 3.$
- 19 $Z = xy - 3x - 2y, D: y = 0, y = 4, x = 0, x = 4.$
- 20 $Z = x^2 + xy - 2, D: y = 0, y = 4x^2 - 4.$
- 21 $Z = x^2y(4 - x - y), D: y = 0, y = 6 - x, x = 0.$
- 22 $Z = x^3 + y^3 - 3xy, D: y = -1, y = 2, x = 0, x = 2.$
- 23 $Z = 4(x - y) - x^2 - y^2, D: x + 2y = 4, x - 2y = 4, x = 0.$
- 24 $Z = x^2 + 2xy - y^2 - 4x, D: y = 0, y = x + 1, x = 3.$
- 25 $Z = -9x^2 + 6xy - 9y^2 + 4x + 4y, D: y = 0, y = 2, x = 0, x = 1.$
- 26 $Z = x^2 + 2xy - y^2 - 2x + 2y, D: y = 0, y = x + 2, x = 2.$
- 27 $Z = 4 - 2x^2 - y^2, D: y = 0, y = \sqrt{1 - x^2}.$
- 28 $Z = 5x^2 + 3xy + y^2 + 4, D: y = -1, y = 1, x = -1, x = 1.$
- 29 $Z = x^2 + 2xy - y^2 + 4x, D: y = 0, x + y + 2 = 0, x = 0.$
- 30 $Z = 2x^2y - x^3y - x^2y^2, D: y = 0, x + y = 6, x = 0.$
- 31 $Z = 10 + 2xy - x^2, D: y = 0, y = 4 - x^2.$

Задача 4

Знайти градієнт даної функції $Z = Z(x; y)$ в точці $A(x_0; y_0)$ і похідну по напрямку вектора $\vec{a}$ в цій же точці [12, с. 12; 10, с. 31].

- 1 $Z = \sqrt{14 + x^2 + y^2}, A(1;1), \vec{a}(-3;4).$
- 2 $Z = \arctg(xy^2), A(1;-1), \vec{a}(2;-1).$
- 3 $Z = \arctg \frac{x^2}{y}, A(1;1), \vec{a}(3;-4).$
- 4 $Z = x^3 + 3xy - y^2, A(1;1), \vec{a}(2;3).$
- 5 $Z = \arctg(x^2 + y^2), A(3;2), \vec{a}(-12;5).$
- 6 $Z = \sqrt{3xy + 2y^2}, A(2;1), \vec{a}(3;4).$
- 7 $Z = \arctg(x + y^2), A(3;2), \vec{a}(-4;-3).$
- 8 $Z = \ln(3x^2 + 5y^2), A(1;1), \vec{a}(2;3).$
- 9 $Z = 3x^4 + 2x^2y^3, A(-1;2), \vec{a}(4;-3).$
- 10 $Z = \arctg\left(\frac{x^2}{y^2}\right), A(1;1), \vec{a}(1;-2).$
- 11 $Z = \sqrt{x^3y + 3y^4}, A(2;1), \vec{a}(-3;-4).$
- 12 $Z = \arctg\left(\frac{y^2}{x}\right), A(2;1), \vec{a}(-5;12).$
- 13 $Z = \sqrt{4 + x^2 + y^2}, A(2;1), \vec{a}(5;12).$
- 14 $Z = \sqrt{x^3y + 3y^4}, A(2;1), \vec{a}(-3;4).$

- 15 $Z = 3x^2y^3 + 5xy^2$, $A(1;1)$, $\bar{a}(2;1)$.
- 16 $Z = \sin^2(xy^3)$, $A(\frac{\pi}{4};1)$, $\bar{a}(2;1)$.
- 17 $Z = (x^2 + y^2)^{3/2}$, $A(4;3)$, $\bar{a}(-3;4)$.
- 18 $Z = \ln(x^2 + 4y^2)$, $A(6;4)$, $\bar{a}(3;-4)$.
- 19 $Z = \operatorname{arctg}\left(\frac{x}{y}\right)$, $A(1;1)$, $\bar{a}(2;1)$.
- 20 $Z = 5x^2 + 6xy$, $A(2;1)$, $\bar{a}(1;2)$.
- 21 $Z = \ln(4x^2 + 3y^2)$, $A(3;1)$, $\bar{a}(2;-1)$.
- 22 $Z = \arccos\frac{y^2}{x}$, $A(2;1)$, $\bar{a}(-5;12)$.
- 23 $Z = \operatorname{arctg}(xy^2)$, $A(2;3)$, $\bar{a}(-4;-3)$.
- 24 $Z = \arcsin\left(\frac{y^2}{x}\right)$, $A(2;1)$, $\bar{a}(3;-4)$.
- 25 $Z = \operatorname{arctg}\frac{x^2}{y}$, $A(1;-1)$, $\bar{a}(3;-4)$.
- 26 $Z = \arcsin\left(\frac{x^2}{y}\right)$, $A(1;2)$, $\bar{a}(-3;-4)$.
- 27 $Z = x^3 - xy + y^2$, $A(1;1)$, $\bar{a}(3;5)$.
- 28 $Z = x^3 - 2x^2y + xy^2 + 1$, $A(1;2)$, $\bar{a}(1;4)$.
- 29 $Z = x^2 - xy + y^4$, $A(1;1)$, $\bar{a}(6;8)$.
- 30 $Z = \ln(e^x + e^y)$, $A(0;0)$, $\bar{a}(1;2)$.
- 31 $Z = 2x^4 + 2x^2y^3 + 3xy$, $A(-1;2)$, $\bar{a}(2;-4)$.

Список літератури

- 1 Мышкис А.Д. Лекции по высшей математике. – М.: Наука, 1969.
- 2 Дубовик В.П., Юрик І.І. Вища математика: Збірник задач. – Київ: А.С.К., 2005.
- 3 Проскураков И.В. Сборник задач по линейной алгебре. – 3-е изд., испр. и доп. – М.: Наука, 1967.
- 4 Демидович Б.П. Сборник задач и упражнений по математическому анализу. – 8-е изд., стереотип. – М.: Наука, 1972.
- 5 Тевящев А.Д., Литвин О.Г. Вища математика у прикладах та задачах. Ч. 1. Лінійна алгебра і аналітична геометрія. Диференціальне числення функцій однієї змінної: Навч. посібник для студентів технічних університетів. – Харків, 2004.

6 Тевящев А.Д., Литвин О.Г., Кривошеєва Г.М. та ін. Вища математика у прикладах та задачах. Ч. 2. Інтегральне числення функцій однієї змінної. Диференціальне та інтегральне числення функцій багатьох змінних: Навч. посібник для студентів технічних університетів. – Харків, 2002.

7 Елементи лінійної алгебри та аналітичної геометрії. Методичні вказівки і контрольні завдання для студентів 1 курсу спеціальності “Управління процесами перевезень на залізничному транспорті” заочної форми навчання / Н.С. Юрчак, Р.О. Єфременко. – Харків: УкрДАЗТ, 2000.

8 Введення в математичний аналіз функції однієї змінної. Методичні вказівки і контрольні завдання для студентів 1 курсу спеціальності “Управління процесами перевезень на залізничному транспорті” заочної форми навчання/ Р.О. Єфременко. – Харків: УкрДАЗТ, 2000.

9 Методичні вказівки і завдання до контрольної роботи з теми “Елементи лінійної алгебри та аналітичної геометрії”/ І.В. Ковалішина. – Харків, 2000.

10 Методичні вказівки і завдання до контрольної роботи з теми “Диференціальне числення функцій однієї і кількох змінних”/ І.В. Ковалішина. – Харків, 2000.

11 Методичні вказівки і завдання для студентів 1 курсу загальнотехнічних спеціальностей заочної форми навчання. Лінійна алгебра та аналітична геометрія / Н.І. Волохова, Л.І. Макаренко, Р.М. Давидов, Н.С. Юрчак. – Харків, 2000.

12 Методичні вказівки і завдання до контрольних робіт з дисципліни “Вища математика” для студентів 2 курсу факультету УПП заочної форми навчання./ Р.О. Єфременко, Л.В. Наземцева. – Харків, 1999.

